Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1081 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 (Ն. Տ.) 24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 — 5 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՏՆՕՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԻՆՉ ԻՆՉ ԴՐԱՄ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده [illegible] نورادونکیان خانده آرهولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՏՆՕՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց [illegible] Տարեկան	240
Թղթատարով [illegible]	
Գաւառաց համար եւ [illegible] Վեցամսեայ	120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք	56
» Վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած յօդուածոց ծախուց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 12 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆ

Հիմակ որ Ֆերտինանտ Իշխան տիրացաւ Պուլկարիոյ գահուն, աւստրեան լրագիրք կենսագրական աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կուտան նորա վրայ։

Քոպուրկի Ֆերտինանտ Իշխանն 1861 փետր. 25ին ծնած է, և հետեւապէս, 26 տարեկան է։ Լաւագոյն յարաբերութիւններ ունի Եւրոպիոյ այլ և այլ վեհապետական գերդաստանաց հետ։ Իւր եղբարց մին, Քոպուրկի Ֆիլիբ Իշխանը, քեռայրն է Աւստրիոյ գահաժառանգ Իշխանին կնոջ, Ստեֆանի Իշխանուհւոյն։ Ֆերտինանտ Իշխան քեռորդի, եղբօրորդի կամ հօրեղբօրորդի է Քոպուրկի Էրնեստ Դքսին, Անգլիոյ Թագուհւոյն և Բորդուկալի Թագաւորին։ Հետեւապէս, խնամութիւն ունի Իտալիոյ Թագաւորական գերդաստանին հետ ալ։ Իւր հայրը, որ քանի մը տարի առաջ մեռած է, Քոպուրկի Օկիւստ Իշխանը, կիսաբաժնի զօրավար էր աւստրո-մաճառ բանակին մէջ։ Օկիւստ Իշխանին եղբայրն, իւր ամուսնութեան շնորհիւ, եղաւ Բորդուկալի Թագաւոր։ Ֆերտինանտ Իշխանին մայրը, Մարի Քլեմանդին Իշխանուհին, Ֆրանսայի Լուի Ֆիլիբ Թագաւորին դուստրն է։

Ֆերտինանտ Իշխանին պապն, որ նմանապէս Ֆերտինանտ անունը կը կրէր, իրմէ տարիքոտ երկու եղբայր ունէր։ Մին էր հանգուցեալ Էրնեստ Ա. Դուքսն, որոյ անդրանիկ որդին այժմ կ'իշխէ Էրնեստ Բ. անուամբ, և որոյ երկրորդ որդին, Ալպերդ Իշխանն, եղաւ ամուսին Վիքդորիա Թագուհւոյն։ Ֆերտինանտ Իշխանին պապուն միւս եղբայրը, Լէոբոլտ Իշխան, Պելժիքայուն կողմէ Թագաւոր ընտրեցաւ իրենց։

Ֆերտինանտ Իշխան իւր հօր պէս կաթոլիկ է։ Գեղադէմ երիտասարդ մ'է, ազնիւ գլխով, արծուի քթով, բարձր հասակաւ, առատ և թուխ մազերով, լայն ճակատով, և իւր շրթունք Քոպուրկներու շրթանց նրբութիւնն ունին։ Եօթն տարեկանէն, ի Վիէննա, Պ. Ֆլէյշմանի տնօրինութեամբ, սկսաւ առնալ յոյժ խնամեալ կրթութիւն մը, իբր թէ այն ժամանակէն նախատեսուած լինէր թէ օր մը պիտի կոչուէր վեհապետական աթոռի մը վրայ բազմիլ։ Պ. Ֆլէյշման, որ յետոյ խորհրդական եղաւ սաքսոնեան արքունեաց մէջ, այժմ Իշխանին կ'ընկերանայ ի Պուլկարիա իբրեւ քարտուղար։ Դեռատի աշակերտն սքանչելի եռանդ մը ցոյց տուաւ օգտուելու համար դաստիարակութենէն որ յանժամ կը տրուէր Թերեզեան կրթարանին մէջ, ընդ տնօրինութեամբ արքայական խորհրդական Պ. Բալովքեի, և յոյժ փայլուն յաջողութիւններ ունեցաւ։ Ֆերտինանտ Իշխան կը խօսի եւ կը գրէ եւրոպեան գլխաւոր լեզուները, մանաւանդ գերմաներէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն և իտալերէն։ Խորին հմտութիւն ունի նաեւ մաճառերէնի։

Դպրոցական շրջանի միջոցին, Իշխանն ուղեւորութիւններ ըրաւ ի Գերմանիա, Ֆրանսա, Անգլիա և Իտալիա, կատարելագործելու համար իւր կրթութիւն։ Նաեւ, յատկապէս ուսումնասիրեց զինուորական արուեստ։

Իւր դպրոցական դաստիարակութիւն հազիւ վերջացած էր, երբ իւր հայր մեռաւ։ Դեռատի Իշխանն յանժամ պարապեցաւ զինուորական ծառայութեամբ։ Վիւրդեմպերկի Դքսին հիւսարներու գնդին մէջ մտաւ, հարիւրապետի տեղակալի աստիճանաւ, զոր տուաւ Ն. Վեհափառութիւն։ Տարի մը ետքը, թողուց այս գունդ՝ գործնականապէս պաշտօն վարելու համար իբրեւ հետեւակազօր, և մտաւ հետեւակազօրաց երրորդ վաշտին մէջ, որ ի Լինձ։ Անդ ուրիշ սպայներու պէս ծառայեց։ Իւր պաշտօնակցաց հետ կը վարուէր ամենայն ընկերսիրութեամբ ու հաւասարութեամբ։ 1883ին մասնակցեցաւ մեծ ռազմահանդէսներուն իբրեւ սպայ որսորդ զօրաց, ընդ հրամանօք Յովհան Արքիդքսին։ Իւր զինուորական պարտուց կատարման մէջ ցոյց տուաւ նոյն եռանդն որով փայլած էր յառաջագոյն իւր դասական ուսմանց մէջ։

Իբրեւ բնիկ հունգարացի, վեց ամիս անցուց մաճառական Լանտվէր կամ քաղաքային պահեստի բանակին մէջ, ուր առաջին տեղակալի աստիճանն ստացաւ։ Արձակուրդով մը նոր պտոյտ մ'ըրաւ եւրոպեան այլ և այլ արքունեաց մէջ, և մանաւանդ ի Բեդերսպուրկ, 1884ին, ներկայ գտնուեցաւ Սերգիոս մեծ-դքսին ամուսնութեան։ Յոյժ մտերմական ընդունելութիւն մը գտաւ Աղեքսանդր Գ. կայսրէն, որ Ս. Ստանիսլասի կարգին մեծ խաչը տուաւ։ Ի մահ Սպանիոյ Ալֆոնսօ ԺԲ. Թագաւորին, Ֆերտինանտ Իշխան իւր մեծ հօրեղբօր՝ Քոպուրկի Էրնեստ Դքսին կողմէ ներկայացուցիչ կարգեցաւ, և գնաց Մատրիտ, յետոյ Լիզպոնա։

Իւր ուսմանց և իւր զինուորական ծառայութեանց պարապելով ամենայն ջանասիրութեամբ, նաեւ իւր բազմաթիւ ուղեւորութեանց պատճառաւ, Իշխանը խիստ քիչ անգամ առիթ ունեցաւ երեւնալու Վիէննայի ընկերութեան մէջ։ Իւր ուսումներն աւարտելէ և ուղեւորութիւնները կատարելէ ետքն ալ նոյն եռանդը ցուցուց աւելի բան սորվելու համար։ Իւր սիրելի զբօսանքն է թռչուն որսալ, և իւր գլխաւոր պարապումն է թռչնաբանութիւն։ Այս մասին իւր գործունէութեան արդիւնքն է թռչնոց հաւաքածոյ մը, կատարելագոյն և ճոխագոյն հաւաքածոյն ի Վիէննա։ Այդ հաւաքածոյ կը գտնուի Քոպուրկեան պալատան մէջ, ուր են նաեւ բազմաթիւ վանդակներ, ամենէն հազուագիւտ և ամենէն թանկագին թռչուններով լի։

Գահաժառանգ Ռուտոլֆ Իշխանն, որ ինք ևս սիրահար է թռչնաբանութեան, բազմիցս այցելած է Ֆերտինանտ Իշխանի թռչնոց հաւաքածոյն։ Անցեալ տարի ի Վիէննա տեղի ունեցած թռչնաբանից համաժողովոյն մէջ, Ֆերտինանտ Իշխան նիստերուն ներկայ էր իբրեւ պատուիրակ Քոպուրկի Դքսութեան։

Թռչնաբանութենէն զատ, Ֆերտինանտ Իշխանի անձնական ճաշակին առարկայն են գլխաւորապէս բուսաբանութիւն և պարտիզպանութիւն, բոյսերն ու ծաղիկներն։ Երբ, անցեալ տարւոյ գարնան, պարտիզպանաց ընկերութեան ցուցահանդէսը տեղի ունեցաւ, Ֆերտինանտ Իշխան մասնակցեցաւ մրցման, ղրկելով օտար երկրաց յատուկ բոյսերու ուշագրաւ հաւաքածոյ մը, զոր կազմած էր իւր բազմաթիւ ուղեւորութեանց միջոցին, և իւր պալատան պարտէզներուն մէջ խնամած։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Բանախօսութիւնն զոր Պ. Բօլ Տէրուլէտ, ներկայացուցիչ Ֆրանսայի Հայրենասիրաց Ընկերութեան կամ Դաշնակցութեան, արտասանեց Կաթքովի գերեզմանին վրայ, ուշագրաւ է այլ և այլ նկատմամբք։ Ուստի, նոյնութեամբ կը թարգմանենք ստորեւ։

«Ֆրանսայի Հայրենասիրաց Ընկերութիւնն զՊ. Արման Կոլբէ ընկերութեան ընդհանուր քարտուղարն և զիս պատուիրակ կարգեց, արտայայտելու ձեզ մեր ամենախորին վիշտն վասն այն անձնաւորութեան որ ո՛չ ևս է, և մեր անկեղծ համակրանքը վասն նորա այրի կնոջ, նորա զաւակաց, նորա աշխատակցաց և ազգին որում կը պատկանէր։ Զի մեծին Կաթքովի կորուստը միայն նորա այրւոյն, նորա ընտանեաց, կամ Մոսկովեան Վետոմոստի կորուստը չէ։ Նոցա հետ համայն Ռուսիա կ'ողբայ զնա։ Զ Կաթքով կ'ողբայ, յեւրոպա ամեն ոք որ անիրաւ գերիշխանութեան մը ճնշումը կամ սպառնալիքը կը զգայ իւր վրայ։ (Ակնարկութիւն Գերմանիոյ։)

«Եւ իրօք, երբ անիրաւութիւնն յաղթական կը հանդիսանայ, կամ, այն Արդար Վեհապետին՝ Աղեքսանդր Գ.ի բանիւք, երբ ժամանակները խռովեալ են, արդարութեան ամեն ջատագովք պարտին ծառայել միայն իրենց հայրենեաց անկախութեան՝ նպաստելու համար բովանդակ աշխարհի ազատութեան։

«Այդ էր Կաթքովի դերն, եւ այս եղած է ամեն ազնիւ քաղաքագիտութեան և ամեն մեծ հրապարակագրերու պաշտպանած սուրբ դատն։ Իւր հայրենեաց դատը պաշտպանելով, Կաթքով, արդարութեան սիրահարն, իրօք կը պաշտպանէր մարդկութեան դատն։ Եթէ մեր շուրջ նայինք, հիւսիսէն ի հարաւ, արեւելքէն յարեւմուտս, ամենուրեք կը տեսնենք լաւագոյն օրերու սպասող ազգեր։ Կաթքով այս լաւագոյն օրերը կը պատրաստէր այն ազգաց համար, եւ եթէ իւր կենաց բարձրագոյն վարձատրութիւններէն մին եղաւ արժանանալ իւր Կայսեր բարեկամութեան, ուրիշ վարձատրութիւն մ'եւս ստացաւ որում ինք եւեթ կրնար տիրանալ։

«Կ'անհարկեմ իւր ազդեցութիւն ամեն կառավարութեանց վրայ և իւր ժողովրդականութիւն ամեն ժողովրդոց մէջ։ Իրօք, Կաթքովի դիրքը մէկ հատիկ էր։ Առանց ո՛ և է պաշտօնի կամ տիտղոսի, Մոսկովեան Վետոմոստի խմբագրապետը գործնականապէս նախարարն էր հանրային կարծեաց ի Ռուսիա։ Այն գերագոյն պատիւ զոր Աստուած կը շնորհէ միայն ճշմարտապէս մեծ մարդոց, այն գերագոյն պատիւ անտարակոյս պիտի վերապահուի իրեն, — այն է՝ իւր գաղափարաց, իւր գործոց և իւր աշակերտաց մէջ անմահանալու պատիւն։ Ուղին զոր նա նշանակեց պիտի լինի բազմաց ճամբան, և իւր անունն անխզելի կերպիւ կապուած պիտի մնայ ազգային զգացման վերազարթնումին հետ։

«Այս պատճառաւ, չի կայ դատ մը, փոքր կամ մեծ, զոր Կաթքով հետամուտ եղած չլինէր պաշտպանել, ո՛չ ալ յանդուգն կամ ազնիւ նշանաբան մը, զոր արտայայտած և իրագործած չլինէր, և ռուսական քաջ բանակին մէջ ամենէն քաջերն զօրականն երբեք չպիտի մոռնայ անմահ ձեռքն որ 30 տարիներ անընդհատ սրեց միտքերը, սիրտերն ու սուրերն հաւասարապէս։

«Իսկ մեք Ֆրանսացիքս, կը սիրենք ի Կաթքով մեր ժողովրդեան հաւատարիմ բարեկամն, հեղինակն այն իմաստուն քաղաքականութեան որով Ֆրանսա եւ Ռուսիա կը կազմեն եւրոպեան հաւասարակշռութեան երկու նժարներն, և քաղաքական դրութիւնք որչափ եւս զանազանին իրարմէ, գիտէր ի վեր հանել այն կէտեր յորս երկուց երկրաց կացութիւնն համանման է, և այն հաւասարակշիռ շահեր որք զմիմեանց հետ կը կապեն։ Կաթքով սովոր էր ըսել ազնուապէս թէ ասոր հետեւանքը պիտի լինէր մեր բնական ազատութիւն ի խաղաղութեան և մեր միահաղոյն յաղթութիւն օտար յարձակման մը պարագային։ Ֆրանսացի մը եւեթ կրնայ ըմբռնել Կաթքովի այս ծառայութեան մեծութիւնն։ Ուրեմն ո՛չ ոք կրնայ ըսել թէ մեր ազգին արտաքին քաղաքականութեան մէջ ի՛նչպիսի առաջնորդող և իրական ազդեցութիւն մ'ունեցաւ լաւն Զարին այս իմաստուն խորհրդականն։ Երբեք չպիտի մոռնանք զինք, և ամենքս ալ կը խոստովանինք թէ սքանչելի հայրենասէրն որ անչափ լաւ ծառայութիւններ մատոյց Ռուսիոյ՝ նոյնպէս արժանացած է նաեւ Ֆրանսայի խորին երախտագիտութեան։

«Այս պատճառաւ է որ, իւր մահուան առաջին լրոյն վրայ, ճամբայ ելանք իբրեւ հաւատարիմ և երախտապարտ ուխտաւորներ։ Գիտէինք թէ զԲարիզ Մոսկուայէ բաժնող հեռաւորութիւնը թոյլ չպիտի տար մեզ ժամանակին հասնիլ իւր թաղման մեծ աւուր։ Բայց չէինք ուզեր այլոց փոխանցել իւր սիրելի յիշատակը պատուելու պարտականութիւնն. ուստի և մեք անձամբ եկանք՝ իւր հայրենեաց մեծ բարերարին և մեր հայրենեաց մեծ բարեկամին գերեզմանին՝ եթէ ոչ դագաղին վրայ դնելու համար անմեռուկներու պսակն։

«Այս պսակ ըստ ամենայնի կը նմանի անոնց զորս Հայրենասիրական Ընկերութիւնը պարտաւորութիւն համարած է դնել իւր սուգերուն և իւր յոյսերուն յիշատակաց վրայ, մեր մեռելոց և մեր զինուորաց գերեզմաններուն վրայ։ Ստրազպուրկի արձանն ի Բարիզ կը կրէ յար և նման պսակ մը, մինչ, աւա՜ղ, Կամպէդդա և Զօր. Շանզի, Վիքդոր Հիւկօ և ծովակալ Քուրպէ յաջորդաբար ընդունած են նոյնը մեր ձեռքէն։

«Այս պսակ ուրեմն թո՛ղ լինի յաւէտ ձեր և յաւէտ ամեն Ռուսաց՝ նշանակն յարգանաց զոր կը զգայ Ֆրանսա, նշանակն իւր սքանչացման, երախտապարտութեան և եղբայրութեան։ Աւելի բան մը չեմ ըսեր։ Ֆրանսացւոց ինչպէս և Ռուսաց համար կան բաներ որք ըսուելու պէտք չունին հասկցուելու համար։ Թո՛ղ հանգչի ի խաղաղութեան այս մեծ մարտիկն, թո՛ղ հանգչի ի ցնծութեան, տեսնելով թէ ճակատագիրն յառաջադէմ ընթացք մ'ունի, և թէ այս աղաղակ, ամեն բարի Ֆրանսացւոց այս աղօթքը, բարեպաշտօրէն կը բարձրանայ յերկինս. «Պատի՜ւ առ Կաթքով. Փա՜ռք առ Ռուսիա։»

Հասկցուեցա՞ւ. արդեօք Կաթքովի ամեն թերութիւնք պիտի մոռցուին։ Կաթքով, որ իւր կենաց կարեւորագոյն մասին մէջ իբրեւ յետադիմութեան առաքեալը կը նկատուէր, յառաջդիմութեան, արդարութեան, հաւասարութեան և եղբայրութեան առաքեալը պիտի հռչակի, և աշխարհի ամենէն յառաջադէմ ազգը, Ֆրանսա, երախտապարտ պիտի մնայ Ռուսիոյ և Կաթքովի, սա միայն պատճառաւ թէ Կաթքով ջատագովն էր ֆրանկո-ռուս դաշնակցութեան մը Գերմանիոյ դէմ, և թէ Ֆրանսա Գերմանիայէն վրէժ լուծելու յոյսը դրած է գլխաւորապէս այսպիսի դաշնակցութեան մը հաւանականութեան վրայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔ ՌՈՒՍԻՈՅ

Թայմզի Բեդերսպուրկի թղթակիցը կը հեռագրէ օգոստ. 18ին.

«Հետաքրքրաշարժ փոփոխութիւն մը կը կրեն ռուս իշխանութեանց գաղափարք ի մասին հանրային կրթութեան։

«Ընկերութեան ամեն կարգերուն մէջ դասական կրթութիւնը (կամ հին լեզուաց և գրականութեանց գրական կրթութիւնը) ծաւալելու նախկին մենամոլութիւնը կը վերջանայ, և ընդհակառակն, դասական կրթութիւնն ըստ կարի սեղմելու և սահմանափակելու փափաք մը կը ցուցուի։

«Այս բան արդէն նշանակելի էր ի կենդանութեան Պ. Կաթքովի, դասական կրթութեան մեծ ջատագովին։ Այս դրութեան կիրառութեամբ տեսնուելով թէ Ոչնչականութիւնն անով չի նուազիր, և չաճիր նոր սերնդեան սքանչացումը բացարձակ միապետութեան վրայ, հանրային կրթութեան նախարարութիւնն այժմ կ'ընէ ամեն բան կասեցնելու համար աղքատ ուսանողաց հօսանքն ի համալսարանս։

«Թէ ի՛նչ եղանակաւ պիտի կատարուի այս փոփոխումն, ցոյց կը տրուի շրջաբերականաւ մը, զոր հանրային կրթութեան նախարարութիւնն այս օրերս ուղղեց դպրոցական ամեն շրջանակներու վերատեսուչներուն։ Նախարարին նշանակած մէթոտն է սովորական բժշկեան մէթոտն, որ կրնայ գուշակուիլ թէ բուռն դժգոհութիւն պիտի պատճառէ այն ամեն դասուց մէջ որոց վերաբերող պատանիք յետ այսօրիկ պէտք է մերժուին բարձրագոյն վարժարաններէն։

«Այս շրջաբերական, և ուրիշներ որք մօտերս հրատարակեցան, կը ցուցնեն թէ դասական գիմնազիոններու թիւր պիտի զեղչուի քանի որ տարամերժել ժողովրդային աղքատ դասուց ուսանողը արտաքսուին։ Վերջին շրջաբերականին սա հատուածն այդ մասին լաւ գաղափար մը կուտայ։

«Նախարարը կ'ըսէ.

«Հոգածու լինելով վասն բարեկեցութեան գիմնազիոնի և կէս-գիմնազիոնի (պետական միջնակարգ վարժարանաց) աշակերտներոյ, հարկ կը համարիմ յետ այսօրիկ այս վարժարաններն ընդունիլ այն տղայք միայն, որք են ընդ խնամով այնպիսի անձանց որք բաւական երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայեն թէ այդ տղայք կանոնաւոր հսկողութեան մը պիտի ենթարկին ի տան, և հարկաւոր միջոցները պիտի ունենան կատարելագործելու համար իրենց ուսումներ։

«Ուստի, ճիշդ գործադրութեամբ այս սկզբան, գիմնազիոնք և կէս-գիմնազիոնք պիտի սահմանեն իբրեւ աշակերտ չպիտի ընդունին տուն ծառայից, խոհարարաց, լուացարար կնոջաց, փոքր խանութպանաց և այլոց համանման դասուց տղայքը. զի այս տղայք, [illegible] որ յոյժ արտասովոր կարողութիւններ ի հանդէս կ'ածեն, պէտք չէ վեր բարձրանան այն շրջանակէ որում կը պատկանին, և ինչպէս երկարժամանակեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ, պէտք չէ այսպէս սովորին անարգել իրենց խոնարհ ծնողներ, դժգոհիլ իրենց անձուկ վիճակէ, և գրգռիլ ընդդէմ անխուսափելի անհաւասարութեանց որոց ընկերային կացութեան։

«Ի գործադրութիւն այս տնօրինութեան, ամեն գիմնազիոններու տնօրէնք պիտի հարցաքննեն աշակերտել փափաքող տղայոց ծնողքներն, ի մասին իրենց նիւթական պայմանաց ու պարագայից, և տեղեկութիւն պիտի քաղեն նոցա ընտանեկան կենաց նիւթական և բարոյական հանգամանքներուն վրայ։ Եթէ ծնողաց ընտանեկան և ընկերական պայմանք չգոհացնեն նախարարին պահանջներն, իրենց տղայք չպիտի ընդունուին, և ուրիշ ստորին դպրոցներ ցոյց պիտի տրուին իբրեւ յարմարագոյն այս կարգի աղքատ և խեղճ տղայոց ընկերային կացութեան։ Նաեւ, այս դպրոցներու տնօրէնք իրաւունք պիտի ունենան չընդունելու կամ արտաքսելու ո՛ և է ուսանող որոյ ընտանեկան կեանքն ան-

---

—)(27)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՏԱՅՆ

Երկու երիտասարդներն այլ եւս այնքան յաճախ չէին տեսներ զԹէռէզ, թէեւ նա մասնաւոր սէր մ'ունէր գործարանի կողման ճեմելեաց համար։

Ժան-Մառգ դիտած էր զայդ։

Եւ կ'ըսէր ինքնին.

—Անշուշտ կը սիրէ զՍամսոն... Սամսոն ո՛րքան երջանիկ է արդեօք...

Սակայն իւր սիրոյն ազդեցութեամբ ապրելով կամ մանաւանդ մեռնելով, դարձեալ ըստ առաջնոյն կ'երթար պահուըտիլ նորա շրջագայութեան ժամերուն՝ մացառուտ թաւուտի մը մէջ, տուներամած անկեան մը մէջ ուր կ'սպասէր Թէռէզի անցնելուն, բոլորովին դունատ երբ կը լսէր նորա զգեստուն, եւ իւր երկու ձեռները կը զսպէին սրտին բաբախումներն երբ ճամբուն վրայէն կ'անցնէր նա իրեն մօտ։

Առաւօտ մը, ժամ տասնեւմէկին, անդ կը գտնուէր։

Օդն սքանչելի էր, արեգական հրատապ։ Սակայն Պռիւատանի անտառին ծառոց ներքեւ զովարար շուք մը կար, բոլորովին յարմար հանգստութեան, մտախոհութեան։

Դաշտը ննջած էր լռիկ, արեգական կիզիչ ջերմութեան տակ ընկճած, եւ Ժան-Մառգի շուրջն ուրիշ աղմուկ չկար բայց եթէ տերեւոց եւ բարձր չոր խոտերուն մէջ ապրող միջատաց ճռինչն, անտառը շրջապատող դաշտին մէջ մարախներուն շռինդն, եւ, աւելի հեռուն, սուր շառաչիւնն սայլակի մը անիւներուն զոր գիւղացի մը կը քաշէր դէպի Սէն-Վիտղ։

Դալարեաց վրայ պառկած, Ժան-Մառգ կ'երազէր իւր սիրական տեղւոյն վրայ։

Այդ վերջին երեք օրերը չէր տեսած զԹէռէզ...

Ի՞նչ եղած էր։

Հիւա՞նդ էր... կամ բացակա՞յ...

Սոնբրիի դղեկին մէջ կասկա՞ծ մը յղացած էին նորա այցելութիւններէն առ հիւանդ գիւղացին եւ արգիլա՞ծ էին նմա դուրս ելնել։

Իւր երեւակայութիւնը կը յածէր այս ենթադրութեանց վրայ երբ անտառին խորերէն յանկարծ լսեց ձիու մը քառասմբակ արշաւն։

Հեշտալի սրտայուզութեամբ մը համակեցաւ իւր մարմինն։

—Ինքն է, մրմնջեց... վերստին պիտի տեսնեմ զնա... եւ դեռ ամբողջ օր մը երջանիկ պիտի լինիմ։

Սակայն դժգունեցաւ։

Երիվարին յախուռն արշաւը սարսափեցուց զնա։

—Այլ եւս տէր չէ իւր ձիուն, ըսաւ... անտառին ամերաստն կ'ընթանայ։

Եւ արդարեւ ձին իւր առջեւէն անցաւ կայծակի մը արագութեամբ արշաւասոյր տանելով Թէռէզն, որ առանց իւր պաղարիւնը կորսնցնելու, ընդունայն ջանքեր կ'ընէ զայն զսպելու համար։

Ժան-Մառգ հազիւ ժամանակ ունեցաւ երիվարին գլխուն նետուելու։

Ընդ առաջ խոյացած էր, ձեռքն երկնցուցած էր որպէս զի սանձը բռնէ, սակայն տասն քայլ հեռի գետին փռուած էր ուշաթափ, բարեբաղդաբար առանց վէրքի...

Եւ գրեթէ նոյն վայրկեանին, երիվարը կանգ կ'առնուր, կը տախտապարէր եւ Ժան-Մառգ սուր աղաղակ մը կը լսէր.

—Օգնութի՛ւն, առ իս։

Երիտասարդն ոտք ելաւ եւ դողդոջելով վազեց։

Երիվարը գետին փռուած էր ճամբուն մէջտեղն, առջեւի սրունքներէն մին խորտակուած... եւ Թէռէզ նուաղած, դէմքը ճանկռտուած մացառէ մը որում հանդըպած էր, չէր շարժէր։

—Աստուած իմ, արդեօք մեռա՞ծ է։

Մանկամարդ աղջկան վրայ ծռեցաւ անձկութեամբ, իւր թեւոց մէջ առաւ մեղմիւ եւ ուզեց վեր առնուլ զնա։

Սակայն դիմադրութիւն մը զգաց եւ յանժամ միայն նշմարեց թէ Թէռէզի աջ ոտքը ձիուն ներքեւ մնացած էր։

Հարկ եղաւ ազատել զայն, եւ թէեւ մեծ զգուշութեամբ շարժեցաւ, իւր ըրած շարժումը խուլ հեծութիւն մը խլեց մանկամարդ աղջկան շրթունքէն։

Սակայն չսթափեցաւ իւր նուաղումէն։

Յանժամ Ժան-Մառգ, Թէռէզն ազատելու միակ բաղձանօք, եւ վախնալով որ մէկ անդամը խորտակուած չլինի, տարաւ զնա մօտակայ առուակի մը մօտ որ լճակի մը մէջ կը հոսէր։

Նստեցուց զնա թանձր խոտին վրայ, և սառնորակ ջրերին մէջ թաթխելով իւր թաշկինակը, թրջեց նորա քունքերը, ճակատն, այտերը, ձեռները, բազուկները։

Թէռէզ մեռեալի մը պէս դժգոյն կը մնար, առանց շարժելու։

Եթէ Ժան-Մառգ ցարասիի մը կրթնցուցած չլինէր նորա իրանը, ի գետին պիտի սահէր, սակայն երիտասարդն իւր թեւը նորա ուսերէն անցուցած լինելով, հաստատ կը պահէր զնա։

Իւր հերաց երկար եւ թանձր գիսակները քակուած էին եւ ուսին վրայ փռուած. բացխփիկ շրթունքը ցոյց կուտային տամուկ եւ մաքրափայլ ակռայներն. ա՜, ականջէն մինչեւ պարանոցը կարմիր ճանկռտուք մը կար, որ մարմնին գիրգ սպիտակութեան վրայ, կ'երեւէր կերպ արեան գիծ մը կաթի վրայ։

Անշարժութեամբ կը դիտէր զնա։

Ուրիշ ո և է առեն, հեշտանօք պիտի յուզուէր. սակայն, այդ վայրկենին, սոսկումը միայն կը գելուր նորա սիրտը։

—Աստուա՜ծ իմ, ի՞նչ ընեմ, ո՞վ կոչեմ։

Ձեռքը մեղմիւ դրաւ, ինչպէս եղբայր մը պիտի ընէր իւր քրոջ, ծաղկահասակ աղջկան սուրբ լանջաց վրայ։

Նախ զգաց թեթեւ տրոփիւն մը, որ հետզհետէ կը սաստկանար։

—Կ'ապրի՛, կ'ապրի՛։

Թէռէզ կ'սթափէր յամրութեամբ, աչերը կը բանար, կը գոցէր, նորէն կը բանար եւ զարմացմամբ կը դիտէր զԺան-Մառգ։

Նա հասկցաւ թէ նորատի աղջիկը բան մը չէր յիշեր, եւ արթնցուց նորա յիշողութիւնը։

—Ձեր երիվարը կաղացաւ... գետին փռուեցաւ... Դուք ալ նուաղեցաք։

—Այ՛հ, այո, կը յիշե՛մ, մրմնջեց։

Ապա տեսնելով թէ իւր հագուստներն ո՛րչափ խառնաշփոթ էին, շիկնեցաւ եւ իւր աչերը վեհերոտութեամբ դարձան դէպի Ժան-Մառգ։

Սակայն իւր երկիւղներն անմիջապէս փարատեցան։

Երիտասարդն յարգանօք կեցած էր նորա առջեւ, եւ իւր նուրբ ու գեղեցիկ կանոնաւոր դէմքին վրայ այդ պահուն ակներեւ կը տեսնուէր միայն խորին վրդովումը զոր պատճառած էր նմա Թէռէզի արկածն։

Օրիորդը ժպտեցաւ քաղցրութեամբ. իւր ակնարկը գգուանքի մը պէս պատեց Ժան-Մառգն՝ շնորհակալու զգացմամբ զեղուն... եւ եթէ Ժան-Մառգ աւելի փորձառու լինէր սիրոյն գործոց մէջ, պիտի հասկնար որ Թէռէզ, այն արագ սրամտութեամբ որ կանանց անոնց յատուկ է, կ'ըմբռնէր թէ իւր դիմաց կը գտնուէր ազնուասիրտ եւ ընտրելագոյն մարդ մը, որ անձնուիրութեան վրայ կրնար վստահ լինիլ։

—Տեսայ որ ձիուս գլխուն նետուեցաք՝ կասեցնելու համար զայն... եւ գետին փռուեցաք... Վիրաւորուա՞ծ էք...

—Շնորհակալ եմ, ոչ։ Բայց դո՛ւք, օրիորդ...

—Ես բան մը չունիմ. ոտքս միայն քիչ մը թմրած է...

Հետաքրքրութեամբ կը դիտէր միշտ զԺան-Մառգ, իբր թէ իւր յիշատակները կը բրբրէր։

—Կարծեմ միմեանց անծանօթ չենք, ըսաւ, եւ արդէն հանդիպած ենք իրարու։

—Այո՛, քոլերայէ բռնուած գողորսորդին հիւղակին մէջ։

—Հիմա կը ճանչեմ զձեզ... Պ. Սամսոնի բարեկամն էք։

Երիտասարդը խոնարհեցաւ։

Նախանձու նոյն ցաւը խոցեց նորա սիրտը։

Արդեօք Սամսոնի վրա՞յ պիտի խօսէր։

—Եւ առաջին հանդիպումը չէր այն, յարեց... շատ ժամանակ առաջ իրարու դիմաց գտնուած ենք, անձուկ ճանապարհի մը մէջ... Մանուկ էինք... Ձեր ազգականը, Պ. Գլէման տը Դուէգուէն, մեր վրայ խոյացաւ եւ առանց պատճառի զարկաւ մեզ իւր գաւազանաւ, եւ սուղի պիտի նստեցնէինք նմա իւր չարութիւնն, երբ դուք միջամտեցիք, օրիորդ... Այդ ժամանակէն արդի բարի էիք...

Թէռէզի աչերը միշտ նոյն քաղցրութեամբ կը փայլէին։

(Շարունակելի)

պէս է որ կրնայ յուսալ ազդեցութիւն մ'ունենալ իւր դպրոցական ընկերաց վրայ. Տարեկան թոշակն եւս տեղ տեղ պիտի բարձրացուի մինչեւ չորս անգլ. ոսկի, որ անշուշտ շատ սուղ չէ. Շրջաբերականը կ'աւարտի սապէս.

«Պէտք է յար ի մտի ունենալ, թէ գիմնազիոնք և ռէալ-գիմնազիոնք վարժարաններն են ուստից ելնող աշակերտք կը մտնեն Համալսարաններն, և կ'ընդունուին բարձրագոյն ասպարէզներու, ի ծառայութեան Պետութեան և հանրութեան. Ուստի, այս հաստատութեանց մէջ պէտք է դաստիարակուին այն պատանիք միայն որք լաւ կ'ուսանին, և որոց բարոյականութիւնը թերի բան մը չունի, որպէս զի այդ հաստատութիւններէ արտադրին բարեկիրթ և ազնուաբարոյ երիտասարդներ անստգիւտ բարոյականով, — երիտասարդներ որոց համար Տնօրէնք կարենան պատասխանել յապագային ո՛չ միայն իրենց մեծաւորաց առջեւ, այլ նաեւ, որ կարեւորագոյնն է, իրենց խղճին առջեւ.»

Մեր վաղուան թուով մէջ կը բերենք Թայմզի մէկ խմբագրական յօդուածը Ռուսիոյ հանրային կրթութեան նախարարին այս նորկանոնագրութեան վրայ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովն իւր նախընթաց աւուր նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներով.

Եգիպտոսի առաջնորդ Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոսի մատուցած տեղեկագրէն գոհութեամբ տեղեկանալով թէ Վանեցի բարեյիշատակ Գալուստեան աղա Կարապետի կտակին ազգին վերաբերեալ մասն կարգադրուեր է շնորհիւ Վսեմ. Թադէոս փաշայի, որոշեց շնորհակալութեան կոնդակ մ'ուղղել առ Ն. Վսեմութիւն և հրատարակութեան տալ նոյն տեղեկագիրը. (Մեր այս աւուր Գ. երեսին մէջ հրատարակած ենք սոյն տեղեկագիրն.)

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը տեղեկութիւն հաղորդեց ժողովին՝ թէ Զէյթունի հրկիզման առթիւ Կիլիկիոյ Ամեն. Ս. Կաթողիկոսէն եկած հեռագիրներուն վրայ կայս. կառավարութեան գթութիւնը խնդրած լինելով, Բ. Դուռը պէտք եղած հրամանը գրեր է Հալէպի կուսակալութեան որպէս զի հարկ եղած օգնութիւնք փութացուին.

Ժողովը նկատողութեան առաւ Գաբթալեան Երուանդ էֆէնտիի խնդրապատրաստած «Խոհարարական» դասագիրքն ընդունիլ յազգային վարժարանս գործածուելու համար ընտրեալ դասագրոց ցուցակին մէջ, և որոշեց Ուսումնական Խորհրդոյ յղել զայն ի քննութիւն.

* * *

Խառն ժողովոյ կողմէ Տիգրանակերտի վիճակին համար պատրաստուած առաջնորդական ընտրելեաց ցանկին մէջ կը գտնուի նաեւ Ղալաթիոյ քարոզիչ Այվազեան Արժ. Յովսէփ վարդապետի անունը.

Խառն ժողովն որոշած է այդ ցանկը ղրկել Եդեսիոյ առաջնորդ Մխիթարեան Գեր. Խորէն եպիսկոպոսին, որ այժմ Տիգրանակերտ կը գտնուի՝ իբրեւ այցելու հովիւ, և առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու հրահանգ տալ Ն. Գերապատուութեան.

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ ՏՕՆՆ

Յառաջիկայ կիրակի օր Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման տօնն և Գիւղիս Ս. Թադէոս եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնը լինելով, Գեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան պիտի պատարագէ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ.

Ծանուցանելով զայս բարեպաշտ ժողովրդեան, աւելորդ չենք համարիր յաւելուլ թէ նոյն օրն հեռաւոր տեղերէ եկող ուխտաւորաց՝ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ գիշերել արգիլուած է, և թէ առաւօտուն գալու և երեկոյին վերադառնալու համար երթեւեկութեանց ամեն դիւրութիւններ կան.

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Բ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Կ. Թ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ
Գատըգիւղ. 11/23 օգոստ.

Հրատարակուեցաւ Հ. Սերովբէ Տեր-Մինասեանի «ԼԵԶՈՒ» ուսումնաթերթի յուլիսի թիւն հետեւեալ բովանդակութեամբ.
[illegible] — Այբէ-բ և [illegible].

ԲԱՐՍԵՂ Ե. ԿԵՍԻՐՃԵԱՆ

ՇԻՆԵՄՔ
ՃԵՄԱՐԱՆՆ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ

Սոյն տետրակը պատրաստուած է պատմական Ճեմարանին վերաշինութեան համար, որ այժմ մոխիր է և աւերակ. ամեն հայ ուսումնական պարտականութիւն մ'ունի այդ տեղւոյն. արժանի է որ ամեն ոք առնու և կարդայ սոյն խիստ սրտաշարժ և գեղեցիկ ոճով գրուած տետրն.

Կը վաճառի ամեն գրավաճառաց քով.
Գին 2 1/2 դահեկան

1078 1—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վիէննայէն առնուած լրոյ նայելով, զորս վերապահութեամբ կը յիշէ Մոնիթէօռ, Ֆերտինանտ իշխանի մայրն հեռագրեր է իւր որդւոյն, թէ Տէրութեանց այժմեան ընթացքին առջեւ, լաւ կ'ընէ Պուլկարիայէն մեկնելով Եւրոպա վերադառնալ և պարագայից սպասել.

— Ի պատասխանի այն շնորհաւորութեանց զորս Սոֆիայի քաղաքապետն ուղղած է առ Ֆերտինանտ իշխանն, Պուլկարիոյ մայրաքաղաքը մտած պահուն, Ն. Բարձրութիւն պատասխաններ է հետեւեալ խօսքերով զորս կը հաղորդէ Լ. Հէվըլի ուղղեալ մասնաւոր հեռագիր մը.

«Խորապէս զգածեալ եմ այն եռանդագին ընդունելութենէն զոր կ'ընէ ինձ իմ մայրաքաղաքս եւ բարեբաստ եմ ձեր մէջ գտնուելուս. Ընդունելով ժողովրդեան ստիպողական հրաւէրը, նկատեցի թէ պարտքս էր այս երկիրը գալ, ի ձեռին առնուլ կառավարութեան ղեկը եւ վերջ տալ տագնապին որով կը տառապէր Պուլկարիա շուրջ մէկ տարիէ հետէ. Ընդունելութիւնը զոր գտայ ամենուրեք կը հաստատէ թէ որչափ իրաւունք ունէի այսպիսի որոշում մը տալու. Կը յուսամ թէ հաշտարար ոգւով, օրինաց և միջազգային պարտականութեանց յարգանօք, եւ մանաւանդ բարեյօժար ձեռնտուութեամբ Բ. Դրան ինչպէս նաեւ ուղղամիտ կատարմամբ մեր պարտուց առ գերիշխան պետութիւնն, պիտի յաջողինք վախճան մը տալ տագնապին, եւ Պուլկարիան վերստին դնել իւր կանոնաւոր վիճակին մէջ, դարագլուխ մը բանալով խաղաղութեան, բարեկարգութեան եւ բարգաւաճման. Անգամ մի եւս շնորհակալ եմ ձեզ եւ կը գոչեմ ձեզ հետ «կեցցէ Պուլկարիա».»

—Փիլիպէէն կը գրեն թէ Քոպուրկի իշխանն այդ քաղաքը ժամանած օրը (6/18 օգոստ.) հեռագիր մ'ուղղելով Աւստրիոյ կայսեր, Ն. Վեհափառութեան ծննդեան տարեդարձը շնորհաւորեր է. կայսեր պատասխանն, որով շնորհակալութիւն կը յայտնէր, սա հասցէն կը կրէ եղեր պարզապէս. «Առ Ֆերտինանտ իշխանն Սաքս-Քոպուրկի ի Փիլիպէ».

—Ահաւասիկ ամբողջութիւն բանախօսութեան զոր արտասանած է Տ. Կլեմենտ, Ֆերտինանտ իշխանին Պուլկարիա հասած օրը.

«[illegible], շնորհակալ վախճան տալ այս տագնապին որ կ'աւերէր մեր երկիրը, քանի որ, անոր շնորհիւ, այժմ ունինք պետ մը որ վերջ պիտի տայ մեր ներքին կռիւներուն, որ ականջ չպիտի կախէ ատելութեան ազդակներուն և չպիտի հանդուրժէ այն կուսակցական ձերբակալմանց որք տեղի կ'ունենային ցարդ. Ժողովրդեան ընտրեալն հաւասարութիւն պիտի հաստատէ քաղաքացւոց միջեւ, այս վերջնոց տալով այն իրաւունքներ զորս կուսակցութիւն մը յափշտակած էր ինչպէս եւ ազատութիւնը զոր բռնաբարած էին. Ժողովրդեան ընտրեալը ցոյց պիտի տայ թէ հայրենասիրութիւնը կուսակցութեան մը մենաշնորհը չէ այլ ամենուն կը պատկանի. Պուլկար ժողովուրդը շնորհակալ պիտի լինի Աստուծոյ որ իւր ընտրեալը քաջ ըմբռնեց իւր ճշմարիտ զգացումներն երբ ըսաւ Սօֆիայէն պատուիրակաց, թէ պէտք չէ մոռնալ որ պուլկարք պարտին յաւիտենապէս երախտապարտ լինել առ մեծն Ռուսիա և թէ նոցա քաղաքականութիւնը միշտ պէտք է յարի ազատագրելոց հաշտութեան գաղափարին և մեծ ազատարարին. Բառ առ բառ ժողովրդեան ընտրեալն այս խօսքերն արտասանեց, կ'ողջունեմ զնա իբր իշխան Պուլկարիոյ և բարի գալուստ կը մաղթեմ նմա պուլկարական հողին վրայ.»

—Ի պատասխանի այն հեռագրոյն զոր Ֆերտինանտ իշխանը հասած օրն ուղղած էր առ Վեհ. Սուլթանն, Բ. Դուռն հեռագիր մ'ուղղած է Ն. Բարձրութեան, որով ցաւ կը յայտնէ որ նորա ընտրութիւնը մեծ Տէրութեանց հաւանութիւնը չէ ստացած և կը յայտարարէ թէ հակառակ դաշնագրութեանց և առանց մեծ Տէրութեանց հաւանութեան նորա ի Պուլկարիա մնալը պարսաւելի է.

—[illegible] Դէյլի-նիւզ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ֆերտինանտ իշխանը Պուլկարիա ուղեւորելէ առաջ, մոնսինեօր Կալիմպերտիի միջոցաւ Պապին օրհնութիւնն հայցեր է. Լէոն ԺԳ հեռագրաւ տուեր է իւր օրհնութիւնը, մաղթելով նաեւ բարի յաջողութիւն.

—Սթանտըրտ զրոյց մը կը յիշէ թէ Ռուսիա, Բ. Դրան ղեկուցման վրայ, բարեփոխելով իւր առաջարկն ի մասին պուլկարական խնդրոյն, կարգադրութեան նոր ձեւ մ'առաջարկեր է և թէ այժմ այս նպատակաւ բանակցութիւնք կը կատարուին եղեր.

Օր աւուր ոյժ գտնելու վրայ է այն զրոյցն, թէ Բ. Դուռն այս խնդրոյն առթիւ նոր ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ եւրոպական դաշնակիցներուն.

Ծանուցագրոյ առաքումը, կ'ըսէ Սթանտըրտ, սկզբամբ որոշուած է, սակայն հաւանական է որ խմբագրուիլն և ղրկուիլը մէկ քանի օր եւս յետաձգուի.

Նոյնպէս կը յուսացուի որ այդ միջոցին մէջ աւարտին Բ. Դրան և եւրոպական դաշնիքներու միջեւ կատարուած բանակցութիւնք.

—Հէրալտ զրոյց մը կը յիշէ թէ Տէրութիւնք կը բանակցին եղեր այն միջոցներուն վրայ զորս հարկ է ձեռք առնուլ, երբ, ինչպէս կը յուսացուի, Ֆերտինանտ իշխանն անսալով իրեն եղած խրատուց հեռանայ Պուլկարիայէն եւ խնամակալութիւնը վերստին մէջտեղ ելնէ.

ԲԱՂԱՆԴԻ ՏՈՒՐՔԸ

Կիրակէ երիկուն Բ. Դրան հաղորդուեցաւ կայսերական Իրատէն ի մասին բաղանդի տրոց հաստատման.

Եթէ մեր առած տեղեկութիւնք ստոյգ են, Վեհ. Սուլթանն սկզբամբ ընդունած է որ օտար հպատակք ընդունուին բաղանդի վարչութեան մէջ, իրենց հպատակաց շահուց վրայ հսկելու համար. Հետեւաբար զիջողութիւն մ'է այս զոր կ'ընէ կայս. կառավարութիւնն և յոյժ կարեւոր՝ ըստ որում դեսպանատունք անհրաժեշտ դատած էին զայն և մեծապէս պիտի դիւրացնէ այդ տրոց հաւաքումը. Բաղանդի տրոց հաւաքումն եթէ լաւ կատարուի, ենթադրաբար տարեկան 500,000 ոսկւոյ գումար մը պիտի բերէ կայս. կառավարութեան. Բոլոր արհեստաւորք և որ և է գործով զբաղող անձինք պիտի վճարեն այդ տուրքն իրենց կարողութեան համեմատութեամբ. Միայն հանրային վարչութեանց պաշտօնեայք ազատ պիտի լինին բաղանդի վճարումէն. Այս տեղեկութիւնք պաշտօնապէս հաստատուելու կարօտ են՝ թէև վերոյիշեալ սկզբան ընդունելութիւնը ճիշդ է.

(Մոնիթէօռ)

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. Բժշկական վարժարանէն այս տարի Տօքթէօրութեան վկայական ստացած են, Պէհճէթ Մուսթաֆա էֆէնտի, Նէճմի Ահմէտ էֆէնտի, Արիֆ Սալիհ էֆէնտի, Մարքօ Փիրրիմոս էֆէնտի, Քեամիլ Րէուֆ էֆէնտի, Մուսթաֆա Ահմէտ էֆէնտի, Յարութիւն Գրիգոր էֆէնտի, Զախարի Բօլիևրոս էֆէնտի, Յարութիւն Մարտիրոս էֆէնտի, Հագոբ Եուսուֆ էֆէնտի, Ճէլալէյման էֆէնտի, Թալաթ Համիտ էֆէնտի, Ապտ-ուլ-Պագի Մուսթաֆա էֆէնտի, Վասաֆ Ահմէտ էֆէնտի, Ապտուլ-Քէրիմ Հիւսէյին էֆէնտի, Իպրահիմ Մուսթաֆա էֆէնտի, Թէվֆիք Պէլալ էֆէնտի, Իպրահիմ Հաքքի էֆէնտի և Րէվֆիք Թիմուր էֆէնտի.

Դեղագործութեան վկայական ստացած են, Միխալ Տիմիդրի էֆէնտի, Զիյա Պէքիր էֆէնտի, Սիւրէյա Մէհմէտ էֆէնտի, Յովհաննէս Վրթանէս էֆէնտի և Խրիստօ Եանքօ էֆէնտի.

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԵԾ ՆՈՐ ԽԱՆ

Երէկ կէս օրէն առաջ Մեծ Նոր խանի մէջ ինքնասպանութիւն մը տեղի ունեցաւ սա պարագաներով. Նոյն խանի միջին յարկի մէջ բաւական ժամանակէ ի վեր հաստատեալ էր Թահիր Օղլու Շիւքրի անուն Հալէպցի հռոմէական մը, իբր երեսուն եւ հինգ տարու, որ իւր կրտսեր եղբօր հետ առեւտրական յանձնակատարութեամբ (քօմիսիօն) բաւական ընդարձակ գործ մը կ'ընէր. Կ'երեւի թէ վերջերը գործերն անյաջող կերպարան մ'ունեցեր են. Ինչ որ ալ լինի անմիջական պատճառը, երէկ իւր եղբօր բացակայութենէն օգուտ քաղելով, Շիւքրի էֆէնտի ներքին սենեկի մը մէջ կը փակուի, դուռն անմիջապէս կը կղպէ, եւ ինքնասպանութիւն կը գործէ՝ րէվօլվէր մը պարպելով բերնին մէջ. Եղբայրը վերադառնալուն, դարբինի մը միջոցաւ բանալ կուտայ դուռը և գետին փռուած կը տեսնէ եղբօրը դիակը, որոյ աջ ձեռքը ջղաձգական պրկմամբ տակաւին հաստատ կը բռնէր րէվօլվէրն. Այս սրտաճմլիկ տեսարանին առջեւ, Շիւքրի էֆէնտիի եղբայրը շատ կը յուզուի, խորին մելամաղձոտութեան մէջ կը թաղուի և ի վերջոյ կը մարի կ'իյնայ, այնպէս որ բժիշկ բերել հարկ կը լինի ողջ մնացած եղբայրն ազատելու համար այս սրտայուզութեան տխուր հետեւանքներէն. Ոստիկանութիւնը գալով պէտք եղած քննութիւնը կատարեց և տխուր իրողութիւնն հաստատելէ զատ ուրիշ բան չկրցաւ ընել.

ՅԱՆԿԱՐԾԱԿԱՆ ՄԱՀ

Խէտիվիէ ընկերութեան վաղեմի պաշտօնեայներէն Թադէոս Մէլիք էֆէնտի որ 4 ամսէ ի վեր հանգստեան կոչուած էր ընդհ. տնօրէնութեան հրամանաւ, երէկ Ղալաթիա, Գումրիւն խանը Միւպաշեան Սիմօն աղայի գրասենեակը գիր գրած պահուն, սրտի ցաւ մը զգալով կիսակատար թողուց գիրը և մօտակայ դեղարան մը գնաց ուր դարմանեցին զինքն, յետոյ Խէտիվիէի Ղալաթիոյ պաշտօնատունն երթալով, որ հեռու չէ, իր զգացած անհանգստութիւնն և սրտին ցաւը պատմելու վրայ էր, երբ յանկարծամահ եղաւ. Անմիջապէս փութացին բժիշկ հասցնել, բայց ամեն դարման անօգուտ էր այլ եւս. Յետ օրինական քննութեան, մարմինը փոխադրեցաւ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին ուր յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր.

Հանգուցեալն ութսունամեայ ծերունի մ'էր.

ՀԱՑԻ ԳԻՆԸ

Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէկ ազդը կը ծանուցանէ թէ օգոստ. 12 չորեքշաբթի, այսինքն այս օրէն սկսեալ հացի գնոյն վրայ 5 փարայի զեղչ մը եղած է, որով հացագործաց փուռներու հացը 45 փարայի և փէթէկճիներուն հացը 35 փարայի պիտի վաճառուի.

Վեհ. Սուլթանն արուեստից շքադրամ մը շնորհեց Կարնոյ ամրութեանց յանձնաժողովոյ նախագահ և սպայակոյտի միրլիվա Շէֆգաթ փաշային.

—Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսն երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ.

—Կայս. կառավարութեան եւ Պարոն Հիրշի միջեւ եղած հաշուական խնդրոյն գիտական մասը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ.

Կայս. կառավարութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց Րումէլիի երկաթուղեաց ընկերութեան թէ Բարձր. Արիֆի փաշա եւ Վսեմ. Վահան էֆ. Բ. Դրան կողմէ իրաւարար կարգուած են.

—Հալէպի պատժական ատենին նախագահ Թալաթ պէյ նոյն պաշտօնով Դամասկոսի փոխադրուած է.

—Տրապիզոնի Էվգաֆի հաշուակալ Նաիմ էֆէնտի մայրաքաղաք եկաւ արձակուրդով.

—Նախարարաց Խորհուրդն այժմ կը քննէ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ պատրաստուած պայմանագիրն ի մասին շինութեան ասիական երկաթուղեաց. Այս առթիւ Պ. Սիֆէլտէրի ներկայացուցած դրամատերը մայրաքաղաքս հրաւիրուած են և շաբթուս աստ կ'սպասուին.

—Սէլանիկի անտառաց ընդհ. Համիտ պէյ, որ անտառոց վարչութեան [illegible] ժողովին անդամ և միանգամայն անտառաց շրջան քննիչ անուանած է, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց.

—Վեհ. Սուլթանի երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի եղբայր եւ Մայր Թագուհւոյն գանձապահ Սալիհ էֆէնտի վարչութեան դեր-տնօրէն անուանեցաւ.

—Օգոստոս 7 ին Այնօրօզի ռուսական վանքին մէջ հրդեհ ծագելով, մէկ մասն այրեր է. Եղած վնասը 3,000 ոսկի կը հաշուի.

—Կայս. կառավարութիւնն հրամայած է մաքսատուրք չառնուլ այն ատաղձէն եւ շինութեան նիւթերէն որք Միտիլլի կը ղրկուին կղզւոյն հրկիզեալ տուները վերաշինելու համար.

—Ղալաթիոյ եւ Բերայի աղքատ դասակարգին մէջ ծաղկախտը կը տարածի դարձեալ. Տեղ տեղ փողոցներ կան ուր ամեն տուն վարակեալ են տարափոխիկ ախտէն. (Մոնիթէօռ)

—Բարձր. Սպարապետի թիկնապահներէն Թնդանօթաձիգ զօրաց հարիւրապետ Թէվֆիք պէյ իւր ի Քիւչիւք Ջամլըճա և Սալաճագ ունեցած տանց մէջ պատսպարեր է Իւսկիւտարի հրկիզեալ կարօտ ընտանեաց մէկ քանին.

—Սեբաստիոյ իշխանութիւնք 10,342 չափ ցորեն ղրկեր են յԷնկիւրիւ 388 ուղտերու վրայ բեռցած.

—Պուլկարիայէն բազմաթիւ իսլամ գաղթականք մայրաքաղաքս հասան նախընթաց օր և ասիական գաւառները պիտի ղրկուին բնակութիւն հաստատելու համար.

—Ի Պէյլէրպէյ Եգիպտոսի խտիվութեան սեպհական կալուածներէն անկելանոց մ'ու հիւանդանոց մը Քաղաքապետութեան և վարժարան մ'ալ Կրթական Նախարարութեան թողուեր է.

Քաղաքապետութիւնն այդ հիւանդանոցն ու անկելանոցն անոք ու թշուառ անձանց պիտի յատկացնէ և Կրթական Նախարարութիւնն ալ իրեն թողուած շէնքն իբր վարժարան պիտի գործածէ.

—Իզմիրի անգլ. ընդհ. հիւպատոսը Քարասի ուղեւորեր է քննելու համար այն միջադէպն որ ծագած էր վերջերս Բէժիք գետերուն անգլ. դրօշակ կրող շոգենաւ մը մտնելուն պատճառաւ. Դէտերը կը կարծէին փախցուած ծխախոտ գտնել այդ շոգենաւուն մէջ. Հիւպատոսը քննութիւն մը պիտի բանայ այս միջադէպին վրայ, որ օտար դրօշակի մը բռնաբարում կը նկատուի բողոքարկուաց կողմէ.

—Սելանիկի, Գոսովայի և շրջակայից ընդհանուր հրամանատար Րէճէպ փաշա, որ հինգ ամսէ ի վեր քննական պտոյտ մը կը կատարէր, անցեալ ուրբաթ օր Իւսկիւպէն Սելանիկ ուղեւորեր է.

—Քարբերդի զինուորական նորընտիր հրամանատար Հաճի Հիւսէյին փաշա, որ Սելանիկ կը գտնուի, ճամբայ ելեր է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար.

—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան առաջին երկրաչափ Պ. Ժիւլ Կալան երէկ պիտի մեկնէր մայրաքաղաքէս ի Սամսոն, անտի Պաղտատ ուղեւորելու համար ուր կը հասնի շուրջ մէկ ամսէն. Պ. Կալան նոյեմբերի վերջը միայն Կ. Պոլիս պիտի վերադառնայ կատարելէ յետոյ իւր կարեւոր պաշտօնն, որ է նահանգին ժողովուրդն ողողմանց դէմ պաշտպանելու միջոցներ ձեռք առնուլ.

—Անցեալ շաբաթ օր յոյն մը աւստրիական շոգենաւերէ միոյն ամբարանոցն իջնալով մարմնոյն մէկ քանի կողմերը ճմլուեցան. Վիրաւորեալն հիւանդանոց փոխադրուած պահուն մեռաւ.

—Ալի անուն տասն ութամեայ թուրք գաղթական մը հինգշաբթի օրը րէվօլվէրը խառնած պահուն յանկարծ հրազէնը պայթեցաւ եւ գնդակն Ալիի աչքը մտնելով սպաննեց զայն.

—Պէշիքթաշի Համիտիյէ վարժարանին տնօրէն միրլիվա Շիւքրի փաշա նամակ մ'ուղղելով մեզ կը ծանուցանէ թէ Վաթան Քիթապխանէսիի տէր Յովհաննէս էֆէնտի, իւր ծախուք հրատարակած [illegible] անուն թուրքերէնէ ի Ֆրանսերէն բառարանէն քառասուն օրինակ նոյն վարժարանի գրադարան նուիրեր է.

—Միւրէֆթէի շրջակայ Հօրա գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով վերջերս գիւղին քսանեւ չորս տուներն հրոյ ճարակ եղեր եւ բնակիչք թշուառութեան մատնուեր են. Միւրէֆթէի գայմագամ Յակոբ էֆէնտի անմիջապէս երթալով հրկիզեալները պատսպարել ջանացեր եւ նոցա ապրուստին համար երեսուն ոսկւոյ չափ գումար մը հաւաքել յաջողեր է. Յակոբ էֆէնտի նոյնպէս հանգանակութիւն բացեր է այդ գիւղին մէջ ջրհան մը պահելու համար.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՔՈԲՈՒՐԿԻ ԻՇԽԱՆՆ Ի ՍՈՖԻԱ

Սոֆիա, 22 օգոստոս

Ֆերտինանտ իշխանն աստ հասաւ ժամ 5 ին. Սոֆիայի քաղաքապետը, խուռն ամբոխէ մը շրջապատեալ, ընդունեց իշխանն ի մուտս քաղաքին եւ բարի գալուստ մաղթեց նմա. Իշխանն հետեւեալ խօսքերով պատասխանեց Քաղաքապետին խնդակցութեանց. (Տե՛ս Ներքին Լրոց մէջ).

Լոնտոն, 23 օգոստոս

Անգլիական լրագիրք, բաւական բարեացակամութիւն ցոյց տալով հանդերձ Քոպուրկի իշխանին նկատմամբ, կը ցաւին որ աւելի ճարտարութեամբ չշարժեցաւ. Կը յայտարարեն թէ Եւրոպա չկրնար պատերազմ ընել Պուլկարիոյ համար.

Տէյլի Թէլէկրաֆ խորհուրդ կուտայ Ֆերտինանտ իշխանին հեռանալ Պուլկարիայէ.

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

Պերլին, 23 օգոստոս

Վիլհէլմ կայսեր առողջական վիճակը բարւոքեցաւ.

ԽՈԼԵՐԱՆ

Մալթա, 21 օգոստոս

Իտալիոյ ծովեզերքէն (Պրէնտիզիէն յԱնգոնա) եկող նաւուց համար քարանթինա և այլ զգուշութիւնք հաստատուեցան աստ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 12 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	111
3 » » »	(վճռականին)	110 5/8
3 Բարիզի »	(պանքայի)	22 80
3 » » »	(վճռականին)	22 87 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի		15 33
Փօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 33
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 34
Բարձրագոյն գին	»	15 36
Նուազագոյն »	»	15 34
Կէս օրին	»	15 35

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 8
Այս առաւօտ	38 13
Կէս օր	38 14

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի	22 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»	14 20
» 1865) » 1869) » 1873)	C.	»	0. 15 34

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ .... (Գ. կ.) ...)
Այս առտու բացուեցաւ ....) գործ չեկաւ
Կէս օրին ....)

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 38
Քրէտի Ժէնէրալ ... Գ. կ. ... Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գօնս	»	5 35
Սօս. Շիմէն է վոլէօր	»	3 25
Թրամուէյ	»	315
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	32 7/8
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	88

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	111
Բօլ Իմփէրիալ	»	90 32
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	10 16
» արծաթ	»	74 20
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 10
Վեչնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէթալիք	»	98 20
Թասֆիէ	»	15 35

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 23 օգոստոս, ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. քոնսօլիտէ	101 1/2
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 1/4
» » » գոցուեցաւ	14 1/4
» » » Ա.	22
» » » Բ.	14 1/2
» » » Գ.	14 1/8
Օթօման 1871	74 3/4
Փոխառութիւն 1877	86 3/4
Պանք Օթօման	9 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873	95 5/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	74 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)....(*)	98 1/4
Տայրա Սանիէ	71 1/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	95
Հունգարական պարտամուրհակ 4 %	—
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 51 1/2

Վիէննա, 23 օգոստոս, ժամ 4 երկվ.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 95
Օսմանեան երկաթուղի	15 50

Բարիզ, 23 օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 50
» » 3 %	81 90
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 42 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 27 1/2
» » » Բ.	14 50
» » » Գ.	14 40
Օսմանեան երկաթուղի	32
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	497 50
Գրէտի Լիոնէ	570
» Ֆօնսիէ	1357 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1245
Սուէզի ջրանցք	2012 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 1/2
Իտալական Ռանթ	98 7 1/2
Սպանիական (արտաքին)	67 1/2
Եգիպտական միացեալ	378 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	365
5 % Հելլենական	354 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 35

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են այս անգամ Հայոց Միաց. ընկերութեանց.

Րումէլի-Հիսարի Ս. Սանդուխտ եկեղեցւոյ տօնի օրն հանգանակեալ եկեղեցւոյ բակը՝ դահ. արժած 143,50 : Ոմն յատուկ երկրէ՝ 1 անգլ. ոսկի : Գատըգիւղի Պատ. [illegible] տարու հրաժարեալ Պատ. Մասնաժողովէն [illegible] Իւսկիւտարու նորակազմ Պատ. Մասնաժողովէն 1080 : Պանդրմայի Պատ. Մասնաճիւղէն՝ 389 : Ագր. Պոլսոյ հրաժարեալ Պատ. Մասնաճիւղէն՝ 80 : Կալաթա-Սէրայի հայ ուսանողներէ՝ ձեռամբ ներկայացուցիչ Մեծ. Մարգարեան Մարգար էֆէնտիի (4 անգամէն) 340 : Միլքիյէի հայ ուսանողներէ՝ ձեռամբ նախորդ ներկայացուցիչ Մեծ. Կեսարեան Խաչիկ էֆէնտիի (2 անգամէն) 219 : Պէօյիւքտէրէլի ազգայիններէ՝ ձեռամբ ներկայացուցիչ Մեծ. Խանճեան Սահակ էֆէնտիի՝ 170 : Անցեալ տարի Պօյաճիքէօյի մէջ յանուն Միաց. Ընկ. և Թաղին ազգ. վարժարանին տրուած ներկայացման հասոյթէն մեր բաժինն, դրամ և ապառիկ 1,7[illegible] : Զմիւռնիոյ ազգայիններէն Մեծ. Աւետիքեան Սահակ էֆէնտիէ՝ ի յիշատակ իւր հանգուցեալ Տիկնոջ կտակած տարեկան գումարը՝ 200 : Մեծ. Կարապետ էֆ. Միլչեանէ՝ իւր տարեկան նուէրը՝ 1 ոսկի : Ամերիկայի ազգայիններէն Մեծ. Յ. Կ. Ոսկերչեան և Մ. Պօղոսեան էֆէնտիներէ՝ 3 տոլար :

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկ.
Տնօրէն Ժողովոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Գ. ԶՕՀՐԱՊ — Լ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱԶԳ. ԳՈՐԾԵՐ

Եգիպտոսի հայոց Առաջնորդ Գեր. Իզմիրլեան Մատթէոս Սրբազան հետեւեալ երկրորդ տեղեկագիրը մատուցած է Ազգ. Կեդր. Վարչութեան՝ ի մասին իւր թեմին ազգային գործոց.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր, Նախագահ պատկառելի Խառն Ժողովոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան.

Սրբազան Տէ՛ր.

Ձեր Բարձր Սրբազնութիւն և Ազգ. պատկառելի Վարչութիւն կը յիշէք անշուշտ Եգիպտոսի թեմին առաջնորդական պաշտօնավարութեանս միամեայ Տեղեկագրոյն սա պարբերութիւն թէ՝ «Գահիրէ ազգային գործոց վիճակին աստիճանաբար բարւոքման հետ, այլ ազգային բարձրագոյն շահուց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներ լուծման և կարգադրութեան մէջ կը գտնուին այսօր՝ դարձեալ շնորհիւ և աշխատութեամբ Ն. Վսեմութեան Թադէոս փաշայի». կը փութամ արդ պարզել զսոյն պարբերութիւն.

Ծանօթ է արդէն Եգիպտոսի ազգային գաղթականներէն բնիկ Վանեցի հանգուցեալ Գալուստեան Կարապետ աղայի կտակը. Բարեյիշատակ Կարապետ աղա Գալուստեան նախապէս ի Գահիրէ ազգային գետնի մը վրայ կառուցած է Խորենեան ազգային երկսեռ վարժառանն և ապա կտակաւ ազգին Թողած է երեք ագարակներ, 1. Տէյճէ գիւղի մէջ 400 արտավար, 2. Շէյխ-Էթման գիւղի մէջ 340 արտավար մէկ ագարակ մէջն եղած տնով և 6000 արմաւին ծառերով ևն. 3. Աղիզիյէ գիւղի մէջ 60 արտավար մէկ ագարակ, Այս երեք ագարակաց առաջնոյն հասոյթն ուղղակի նոյն վարժարանին ծախուց՝ իսկ միւս երկու ագարակաց հասոյթն յիշեալ վարժարանին, միանգամայն և աղքատաց յատկացուցած է։

Նոյնպէս յԱղէքսանդրիա Մաճմուտիյէ կոչուած արհեստական գետակին եզերաց վրայ եղած երկու տուն հանդերձ իրենց պարտէզներով Թողած է ազգին, Աղէքսանդրիոյ մէջ եկեղեցւոյ մը կառուցման (որ արդէն կառուցեալ է) կամ աղջկանց վարժարանի մը շինութեան յատկացուելու համար, սա պայմաններով որ Շէյխ-Էթմանի և Աղիզիյէի երկու ագարակաց և Մաճմուտիյէի եզերաց վրայ եղած երկու տանց հասոյթն իւր կողակիցը՝ Տիկին Արուս Կ. Գալստեան ընդունի քանի որ ողջ է կամ չէ ամուսնացած վերստին, իսկ Տէյճէի ագարակին հասոյթն իւր մահուանէն անմիջապէս յետոյ յատկանայ Խորենեան վարժարանին ծախուց, և սոյն հինգ կտոր կալուածոց հէօճէթներն ազգին անուան դառնան։

Թէպէտև հոգելոյս կտակարարին մահուանէն, որ տեղի ունեցած է յ8 Ապրիլ 1864, անմիջապէս յետոյ ըստ կտակին Տէյճէի ագարակին հասոյթը Խորենեան վարժարանին յատկացած է, այլ սակայն անոր և այսր աւելի քան քսանևերկու տարի ժամանակ դեռ ևս նոյն կտակեալ կալուածոց հէօճէթներն հոգելոյս կտակարարին անուան վրայ կը գտնուէին, որ կրնար վնասակար հետեւանաց յանգիլ։

Անցեալ 1886—1887 Ազգային վարչական շրջանին վերջին ամսոյ մէջ սոյն այս կտակեալ կալուածոց ազգին անուան դարձուելու մասին հարկ եղածն ի գործ դրուելու համար ձեռնարկներ եղան. և արդ ուրախ եմ ըսելու որ նոյն հինգ կտոր կալուածներու հէօճէթներն ազգին անուան դարձած և կառավարութեան պաշտօնական տումարաց մէջ արձանագրուած են շնորհիւ և մասնաւոր աշխատութեամբ Ն. Վսեմութեան Թագւոր փաշայի. աՀաւասիկ Ն. Վսեմութեան առ իս ուղղած յուլիս 28/9 օգոստոս 1887 Թուական տեղեկագրոյն՝ այս և Գահիրէի ազգային սնտուկին ունեցած տոկոսաւոր պարտուց մնացած մասին (որ ի մօտոյ հատուցուելն յիշած էի արդէն նախորդ Տեղեկագրոյս մէջ) հատուցման խնդրոյն վերաբերեալ պարբերութեանց պատճէնն.

«1. Հանգուցեալ Կարապետ Աղա Գալստեանի կտակն արձանագրուեցաւ Աղէքսանդրիոյ, Գահիրէի և Միւտիրիյէթներու դատարաններն (մէՀքէմէներն), որ մինչև հիմայ չէ եղած ազգային կտակ մը որ ՄէՀքէմէն արձանագրուի։»

«2. Շէյխ-Էթման, Աղիզիյէ և Տէյճէ իպատիէներուն հէօճէթներն ազգին անուան դարձան և միւտիրիյէթի Թէֆթիշ տետրակին մէջ արձանագրուեցաւ։»

«3. Աղէքսանդրիա գետեզերքն եղած երկու տանց հէօճէթներն ազգին անուան դարձան, միենոյն հէօճէթին վրան քանի մը խօսք աւելցունելով մէՀքէմէի դատրէն ստորագրեալ և սիճիլի մէջ արձանագրեալ։»

«Ահաւասիկ, Սրբազան Հայր, ասոնք Ձեր փափաքին համեմատ կատարուած են մեր միջնորդութեամբ, ինչպէս որ Ձեր Գերապատուութեան խոստացած էի։»

«Նոյնպէս Պոլիս գտնուող Սըրմաքէշի պարտքը, 40406 ղրուշ, քանի մ'օր յառաջ ամբողջ վճարուեցաւ. ասանկով դուրսը մէկ պարտք մը չէ մնացած. կը մնայ այժմ Ս. Եկեղեցւոյ Նորոգութիւնն, որ կը յուսամ Ձեր Սրբազնութեան վերադարձին անոր ալ հոգ կը տարուի։»

«Կը խնդրեմ որ սոյն գրոյս պարունակութիւնն հաղորդէք Ամն. Ս. Պատրիարք Հօր, մասնաւորապէս մեր խոնարհ յարգանքները մատուցանելով Ն. Ամն. Սրբազնութեան, վստահացընէք զինքն որ սոյն բազմամեայ խնդիր վերջապէս ըստ օրինի լուծուած է։»

(Ստորագրութիւն)

«ԹԱԳՒՈՐ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆ»

Այսպէս ահա, Սրբազան Տէր, բարեյիշատակ Կարապետ Աղա Գալստեանի կտակն ազգին վերաբերեալ մասը 22 տարիներէ աւելի ժամանակ երեսի վրայ մնալէ յետոյ ըստ կամաց կտակարարին գործադրուած է ըստ օրինի, և Ազգն այսօր բացարձակ տէր է նոյն կտակեալ երեք ագարակներու և երկու տանց։

Հարկ կը համարիմ հաղորդել նաև Ձեր բարձր Սրբազնութեան և Ազգային Պատկառելի Վարչութեան որ հոգելոյս Կարապետ Աղա Գալստեանի ամուսին՝ Տիկին Արուս Կ. Գալստեան՝ յուլիս 11|23 չորեքշաբթի գիշեր վախճանած է. ուստի և յետ այսորիկ ըստ կամաց կտակարարին՝ Շէյխ Էթման և Աղիզիյէ ագարակներուն վարձքը Գահիրէի ազգային սնտուկին և Մաճմուտիյէի եզերաց վրայ եղած երկու տուներուն վարձքը Աղէքսանդրիոյ Ս. Եկեղեցւոյ սնտուկին կը պատկանի։

Թէպէտև վստահ որ Ձեր բարձր Սրբազնութիւն եւ Ազգային Պատկառելի վարչութիւն գիտէ քաջ գնահատել եւ քաջալերել ազգասիրական ծառայութիւնները ու ջանքեր, եւ սակայն կը ներուի ինձ անշուշտ որ կնքելէ յառաջ զսոյն տեղեկագիր համարձակութիւն ունենամ Ձեր բարձր Սրբազնութեան եւ Պատկառելի վարչութեան խորին ուշադրութեան յանձնելու Նորին Վսեմութեան Թագւոր փաշայի Գահիրէի ազգային գործոց վիճակին բարւոքման նկատմամբ տարած բուռն ջանքն ու աշխատութիւնն, իւր անձնուիրութիւնն ու զոհողութիւն, ի մի բան գործերն իւր ապաքէն բազմազբաղ վիճակին մէջ։

Յուսալից եմ, Սրբազան Տէր, վստահ լինի Թող եւ Ձեր բարձր Սրբազնութիւն, որ շնորհիւ Նորին Վսեմութեան Գահիրէի ազգային գործերն եւս խիստ մօտաւոր ապագայի մը մէջ նախանձելի վիճակ մը պիտի ունենան։

Մնամ աղօթակից
Առաջնորդ Հայոց Եգիպտոսի

7 օգոստոս, 1887
Ի Կ. Պոլիս

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԻՐԱՍՈՆ, 8 օգոստոս

Հնձոց ժամանակ է. աստ մշակութեան գլխաւոր նիւթերն են կաղին և կորեակ։

Կաղինը հողային բերքերու մշակութեան սովորական զբաղումներէն ազատ կը կացուցանէ գիւղականաց դասը, որ միայն ծառոց վրայէն քաղելու հոգն ունի, և այս առանց երկար և ծանր աշխատութեան. կաղինի համար գիւղացւոյն բոլոր տարուան աշխատութիւնը կը կատարուի մի ամսոյ մէջ. յուլիս 15ին կ'սկսի և գրեթէ օգոստոս 10—15 կը վերջանայ։

Գիւղացին աւելի աշխատութիւն նըւիրելու պարտաւոր է կորեակի մշակութեան, որ կը կազմէ նորա գլխաւոր սնունդը. Այս աշխատութեան մէջ ընդհանրապէս կանայք մեծ բաժին ունին, ինչպէս նաև ոչ նուազ կաղինի գործոյն մէջ։

Սակայն կորեակի մշակութիւնը չէ այնչափ ընդարձակ որչափ կարևոր է լինել. պատճառը կաղինն եղած է. Կան մաս մը գիւղացիներ, որ մէկ երկու կաղինի պարտէզներ ունենալով երբ նոցա արդիւնքովը կրնան արդէն իրենց ընտանեկան գլխաւոր պէտքերն հոգալ զատ աւելցած դրամով տարեկան կորեակն ալ հայթայթել, ինքզինքնին ամենէն երջանիկը կը համարին և կորեակի մշակութեան ըստ ինքեանց աւելորդ հոգը կրելու պէտքը չեն զգար. կան ալ որ միայն իրենց պարտէզներու հասոյթովն չեն բաւականանար, ուստի և ստիպուած են իրենց պէտք եղած չափով մշակել նաև կորեակը, թէպէտև այսու հանդերձ շատեր յաճախ հարկադրեալ են դուրսէն ալ ստակով կամ նոյն իսկ պարտքով գնելու. Ուրեմն կորեակը չէ գլխաւոր բերք մը և վաճառականութեան տեղական աղբիւր մը, այլ ներածութեանց կարգին մէջ բաւական մեծ տեղ մը կը գրաւէ. գիւղացին միշտ կարօտ է վաճառականներէն կանխիկ կամ ապառիկ կորեակ գնելու, իւր մեծկակ յոյսը կաղինի բերքին վրայ դնելով, որով գոնէ իր տարեկան պէտքին չափով սերմանելու փոյթը չունի։

Եղած են այնպիսի գիւղականներ ալ, որք մինչեւ իսկ իրենց կորեակի արտերն կաղինի պարտէզի վերածած են, սա հաշուով թէ՝ մէկ քոռ կորեակը որ կ'արժէ 15—20 դահեկան, կը գրաւէ մէկ կենդինար կաղինի տեղ, որոյ արժէքն է առ նուազն 60—80 ղրշ. որով 3—4 քոռ կորեակ կրնայ գնուիլ. այս բաղդատութեամբ իրօք կաղին եղած տարին գիւղացին շահաւոր կ'ըլլայ, և կաղինի ստակով իրեն պէտք եղած կորեակը վաճառականէն կը գնէ։

Տակաւին անցեալ տարիներու մէջ միմիայն Կիրասոն, Քէշապ և Ագ-քէօյ մէն մի տարի 120—150000 քոռ կորեակ կը գնէին դուրսէն, սակայն 4—5 տարի է որ կաղինի բերքը գոհացուցիչ չըլլալով գիւղացին միշտ պարտքով գնելու ստիպուած էր, այս պատճառաւ մի քանի տեղեր արդէն սկսած էին դարձեալ կաղինի պարտէզներն քակելու և կորեակ մշակելու, որով այժմ վերոյիշեալ երեք տեղերու մէջ վաճառուած կորեկի քանակութիւնն իջած է մինչև 70—80000 քոռի. Իսկ այս տարւոյ դժբաղդութիւնը, որով շատեր բոլորովին խեղճ և օգնութեան կարօտ մնացին, զի կաղին չըլլալուն պատճառաւ վաճառականք եւս զլացան տալ նոցա կորեակ և այլ պարենք, աւելի ազդեցիկ դաս մը եղաւ գիւղացւոյն իւր պարտիզաց մէկ մասն կորեակի մըշակութեան յատկացնելու, հետեւաբար կը յուսացուի թէ քիչ տարւոյ մէջ գիւղացին այլ եւս կարօտ չպիտի ըլլայ դուրսէն կորեակ գնելու, մինչ այժմ միջին հաշուով տարին 1600000 ղրշ. կուտայ միայն կորեակի համար բաց ի տեղական արտադրութենէ։

Ուստի որչափ ալ կաղինը առատ արդիւնք և լիովին գոհացումն խոստանայ գիւղացւոյն պիտոյից և անկախութեան, սակայն և այնպէս կորեակի և այլ ընդեղինաց մշակութեան ընդարձակումն յոյժ օգտակար և թշուառութեան դէմ ապահովութիւն մը է։

Կիրասոնոյ վերաբերող բոլոր գիւղօրէից ժողովուրդք Թուրք են, ընդհանրապէս աղքատ և Թշուառ, բոլորովին անգիտակ և անուշադիր մշակութեան արդի նորագիւտ եղանակաց և դրութեան. Ի Քէշապ տեսակ մը սև քարահանք գտնուած է կարի նպաստաւոր բարեբերութեան, տեղացիք զայն փշրելով կը տարածեն իրենց արտերու մէջ, և այսու մեծապէս կ'օգտուին, զի ըստ բազմաց վկայութեան այս քարահանքով խառն հողեր սովորականին կրկինը բերք կ'արտադրեն։

Կաղինին նման կորեակի բերքն եւս այս տարի գոհացուցիչ չեղաւ, զի անձրևք ժամանակին չտեղացին. վերջին շաբաթուց մէջ մի քանի անգամ անձրևեց և բաւական զովացուց ու կենդանացուց չորացեալ արտերն ու բերքեր, սակայն չունեցաւ այն բարերար ազդեցութիւնը, զոր կը գործեն գարնանային առատ անձրևք։

Բարեբաղդաբար կորեակի գինն չը բարձրացաւ, դուրսէն մեծ քանակութեամբ գալուն պատճառաւ. Կորեակը կուգայ նաւակներով գլխաւորապէս Ծովեզերեայ մօտակայ քաղաքներէն, Ինեայէ, Ֆաթսայէ և Օրտուէ, նաև մեծ քանակութեամբ Ռուսաստանէ։

Այժմեան գիներն են քոռը 14—15 ղրշ. սակայն Ռուսաստանի կորեակը միշտ 1-2 ղրշ. նուազ արժէք ունի քան Թուրքիոյին, զի այս վերջինն աճեցուն է քան զառաջինն։

Կաղինն առատ եղած տարիներ 350 հազարէն մինչեւ 400,000 կենդինար կրնայ արտադրուիլ, և այն ատեն մէկ կենդինարի գինն 60-80 ղրշ. կը լինի. իսկ 200-250,000 կենդինար արտադրութիւն եղած ատեն իւրաքանչիւր կենդինար 75 ղրուշէն մինչեւ մէկ ոսկի գին ունի. Երբ 100-150,000 կենդինարէն աւելի չէ բերքը, յանժամ 125 էն մինչեւ 150 կը բարձրանայ գինն։

Այս տարի բոլոր արտադրութիւնը կը հաշուուի միայն 30,000 կենդինար, և այժմէն 125-150 կ'արժէ կենդինարը, հետզհետէ բարձրանալու երեւոյթն ունի և մինչեւ 200ի հասնելու հաւանականութիւն կայ։

Տեղական սպառումը սովորաբար 25-30000 կենդինարէ աւելի չլինիր, սակայն այս տարի արդէն բոլոր արտադրութիւնը նոյնչափ լինելով, գրեթէ ամենն ալ արտաքին սպառման պիտի ծառայէ։

Կաղինը տեղւոյս վաճառականական մեծ բերքն է. իւր արտածութիւն շատ ընդարձակ է. կը ղրկուի գործակատարաց միջոցաւ, կամ տեղացի վաճառականաց հաշուոյն ծախուելու պայմանաւ մեծ քանակութեամբ ի Ռուսիա՝ Պաթում, Օտէսայի և Թայգանի գծերով, ի Պոլիս աստի ուղղակի շոգենաւով, և Եւրոպայի գրեթէ ամեն կողմերը ուղղակի Թրիէստ, Մարսիլիա, Լիվըրբուլ, Լօնտօն և այլ քաղաքներ բեռցուելով. Եգիպտոս եւս կը ղրկուի բաւական քանակութեամբ։

Եւրոպայի զանազան կողմերը տակաւին կաղինի մշակութիւնն անյայտ եղած ատեն Կիրասոնոյ կաղինը միշտ ճոխ և բարձր գիներով կը ծախուէր եղեր, բայց այժմ գլխաւորաբար Սպանիոյ, Իտալիոյ և Ռուսիոյ արտադրութիւնք եւս եւրոպական հրապարակաց մէջ մուտ գտնելով Կիրասոնոյ կաղինին գիները չափաւորած են, ինչպէս որ Փարիզի գործակատարը վերջերս կը ծանուցանէ թէ կաղինին նուազութիւնը գիներու վրայ այնչափ մեծ ազդեցութիւն մը չէ կրցած ընել սպանիական կաղիններուն պատճառաւ։

* * *

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ
ՀՕՌԼԱ ՕԴԱՊԱՐԻԿԻՆ

Հօռլա օդապարիկին, որոյ մէջ նստած էին հարիւրապետ Ժովիս և գնդապետ Մալէ, համբարձումը տեղի ունեցաւ օգոստոս 13ին (Ր. Ե.), Բարիզի Վիլէթ փողոցի կազի գործարանէն։

Առաւօտեան ժամ երեքին, մի քանի հետաքրքիր անձինք կ'սկսին հասնիլ. բայց գործարանը մտնելը խստիւ արգիլեալ է տոմսակ չ'ունեցող անձանց. Ժամ երեք ու կէսի միջոցները, Պ. Ժովիս կը ներկայանայ իւրեն կ'ընկերանան իւր կինն, իւր զաւակը, սիրուն տղեկ մը որ կը քննայ հանդարտ մօրը Թեւոցը մէջ, Պ. Մալէ, յիսնապետ Ժիրոտոն եւ խումբ մը օգնականներ։

Օդապարիկը կը կեցուի անմիջապէս վրանի մը տակ որ հաստատուած է օդապարիկին քովիկն և որուն ոտքը տնկուած է Փարիզի Օդաչուական Ընկերութեան դրօշակն. հետը տանելիք ուսումնական գործիքներն ի տես կը հանուին։

Ահաւասիկ ասոնց ճշգրիտ ցուցակը.

Ծանրաչափ մը որ պիտի ծառայէ չափելու օդապարիկին հասած բարձրութեան աստիճանը. կրնայ մինչեւ 10,000 մէթրօ չափել։

Ջերմաչափ մը որ կրնայ իջնել զէրոյէն վար մինչեւ 30 աստիճան։

Խոնաւաչափ (Հիկրօմէթր) մը որ պիտի իմացնէ չորութեան և խոնաւութեան աստիճանը։

Ելէկտրադէտ մը ոսկէ թերթով՝ ելեկտրականութեան ներկայութիւնը ցուցնելու համար, և

Ելեկտրաչափ մը՝ ելեկտրականութիւնը չափելու համար։

Կողմնացոյց մ։

Երկու ապակեայ օդապարիկներ որոց մէջի օդը պարպուած է և որք սահմանուած են մթնոլորտին վերնագաւառներուն մէջ քաղուած օդէն օրինակներ պարունակելու։

Բոլոր այս գործիքները կը դրուին պահարաններու մէջ և կը կնքուին, ի ներկայութեան բազմաթիւ վկայներու, Փէնօյի և Տօքթէօռ Փէէրէի կնիքովը։

Եւ սակայն, հետաքրքիրներու թիւը կը շատնայ. Ներկայից մէջ կը տեսնուին. Պ.Պ. Տէյրէօ՝ նախագահ Փարիզոյ Օդաչուական ընկերութեան, Ժագէն՝ տնտես, ամերիկացի գնդապետ Լը Մոյն՝ ներկայացուցիչ Ուաշինկթընի Օդաչուական Հաստատութեան և ուրիշ բազմաթիւ գիտուններ։

Պ. Ժովիս, խնդութեամբ և զուարթութեամբ զեղուն, կը նախագահէ իւր մեկնման նախապատրաստութեանց։

Օդապարիկը պարկած է գետնին վրայ. շինուած է բամբակեայ կերպասով մը որուն լայնութեան և երկայնութեան թեզաններն հաւասար կարծրութեամբ են և որ բազօծեալ է՝ անթափանցելի լինելու համար. 6,500 խորանարդ մէթր ծաւալ ունի։

Ժամը չորսին ուռեցման գործողութիւնը կ'սկսի. Ամեն բան լմնալէն ետքը, Պ. Ժովիս, կազմագիտական վիճակն բացայայտապէս որոշելու համար, փորձերու կ'ենթարկուի. այս փորձերը կ'ըլլային 1º. սֆիկմօկրաֆով մը որ երակներուն վիճակը կը յայտնէ. 2º. բնէօմօկրաֆով մը որ լանջական ծաւալը կը չափէ, և վերջապէս 3º տինամօմէթրով մը որ Թնդերական ոյժը կը ծանօթացնէ։

Պ. Մալէյ, բրոֆէսէօր, անդամ Կաճառին, կը կատարէ անձամբ այս փորձերը. կը յայտարարէ թէ Պ. Ժովիսի երակաց թնդիւնն է 95 և շնչառութիւնը 22, ուժաչափական ճնշումը 40, 38 և 35 ձախ ձեռացը մէջ և 38, 49, 35 աջ ձեռացը մէջ։

Այս գործողութիւնն աւարտելէ զկնի, Պ. Ժովիս կուտայ բացատրութիւններ կատարելիք համբարձման վրայ. Կը յուսայ հասնիլ մինչեւ ութն հազար մէթր և մինչեւ իսկ անկէ աւելի։

Վերն յիշուած առարկաներէն զատ օդաչուն ունի իւր հետ ընդամենն 1,200 լիտր թթուածին պարունակող երեք օդապարիկներ. այս օդապարիկներուն կցուած են ձգական խէժէ խողովակներ որոց միջոցաւ օդային ուղեւորք պիտի կրնան ներշնչել կազը զոր կը պարունակեն և որ հարկաւոր պիտի ըլլայ իրենց կենաց պահպանման, եօթն հազար մէթր բարձրութեանց մէջ։

Թթուածինի մատակարարութիւնը բաւականէն աւելի է, քանի որ անհրաժեշտ չէ որ իւրաքանչիւրը մէկ ժամուան մէջ տասը լիտրայէն աւելի սպառէ. Պ. Ժովիս կը տանի հետը նաև երկու հնդկախողեր, որպէս զի միջոցին բարձրութեանց մէջ ջերմութեան աստիճանը կարենայ նշմարել այդ կենդանեաց վրայ, երկու ուղեւոր աղաւնիներ որք համբարձման ընթացքին մէջ պիտի արձակուին, քիչ մը ռոմ, արգանակ ու ջարդուած միս, և վերջապէս, տարօրինակ բան, հարիւր քառասունեհինգ եղեգնայ սրինգներ, ոչ թէ օդաչուք կ'ուզեն զանոնք հարկանել զբօսնելու համար անհունութեան ծոցին մէջ, այլ օդերուն բարձրէն Փարիզի վրայ թափելու. Օդապարիկը 400 քիլօ խճաքար ունի։

Պ. Ժովիս յայտնեց իւր վստահութիւնն իւր ուսումնական համբարձման ելքին նըկատմամբ. Համոզուած է թէ պիտի կարենայ հասնիլ մինչեւ ցարդ անմատչելի մնացած կէտերը։

Երբ հետաքրքիրք Պ. Ժովիսի հարցումներ կ'ընեն և իրենց մէջ թէր ու դէմ կարծիքներ կը փոխանակեն, արշալոյսը կը ծագի. Օդը պայծառ է. բնաւ ամպ մը չի կայ երկնից մէջ։

Վերջապէս օդապարիկին ուռուցման գործողութիւնը կը լմննայ. Ժամը վեց ու կէսն է երբ օդապարիկը կազմ և պատրաստ կեցած է օդին մէջ. Ուստի վերոյիշեալ գործիքները կը տեղաւորուին օդապարիկին մէջ. Ամեն նախապատրաստական գործողութիւնը կը տեւեն քառասունեհինգ երկվայրկեան, և իւրաքանչիւր ոք անձկութեամբ կ'սպասէ. Այս պատրաստութիւնք աւելի արագ պիտի լմննային, սակայն վերջին պահուն, օդանաւին խուփը չորժող կապը պարաններուն կը խառնըւի. Ուստի պէտք կ'ըլլայ որ յիսնապետ Ժիրոտոն, որ, ստուգիւ, ճարտար մարմնամարզ մ'է, զայն քակելու համար մագլցելով մինչեւ օդապարիկին բերանը կ'ելնէ, զոր կը կտրէ և յետոյ նորէն կը կապէ. ապա խճաքարի տոպրակներն որ նաւակին տակը կախուած են, կը պարպուին. օդապարիկը, թեթեւցած կը շարժի. Այն ատեն հաւասարակշռութիւն կը գոյացնէ։

Ահաւասիկ վերջապէս սպասուած վայրկեանը. Ժամը եօթն տասն եւ հինգ վայրկեան անցած է. Պ. Ժովիս կը մտնէ նաւակին մէջ, ուր Պ. Մալէ արդէն տեղ առած է. ոտքի վրայ կեցած է այս դիրքով. մէկ ձեռքովը պարաններուն պլլուած է. միւսով բազմութիւնը կ'ողջունէ, մեկնման նշան կուտայ, և օդապարիկը օդին մէջ կը բարձրանայ, շուրջ երեք հարիւր հոգիէ հանդիսականներու կեցցէներուն հետ։

Տիկին Ժովիս՝ նաւակին քով կեցած կը բարեւէ ձեռքով իւր ամուսինը։

Օդապարիկը դանդաղօրէն կը բարձրանայ՝ ի սկզբան դէպի Հիւսիսային-Արեւմուտք կ'ուղղուի. յետոյ, ուրիշ հոսանքի մը հանդիպելով, դէպ ի Արեւելք կը դառնայ. մինչեւ ժամը ութը տասն անցած նշմարելի կը մնայ, այնուհետեւ, արեգական ճառագայթներուն ուղղութեանը մէջ կ'անհետանայ. Կ'ենթադրուի թէ այս պահուն 2,500 մէթր բարձրութեան հասած կրնայ ըլլալ։

Հեռանալէ յետոյ, Պ. Ժովիս ազդարարեց թէ կը յուսար երեք կամ չորս ժամուան մէջ վար իջնալ, քիչ դէպքերու ենթարկուած. կը մաղթենք որ անվնաս կարենայ վերստին գրկել զերկիր։

⁂

Հօռլա օդապարիկին համբարձումն անարգել վերջացաւ։

Շաբաթ օր, երեկոյեան ժամը հինգ ու կէսին, Փարիզոյ օդաչուական Միութեան կեդրոնին հետեւեալ հեռագիրը կը հասնի.

«Պազօնվիլ, 3 ժ. 45 վ., երեկոյ

«Յաղթութիւն. 7000 մէթրը անցանք։ Իջնալ հարկադրուեցանք խճաքարու չունենալուս համար. Կազմագիտական վիճակն լաւ է, միայն Պ. Մալէ թալակի երկու սկզբնաւորութիւններ կրած է. Իջնալը խիստ չարժամաւոր եղած է առաւօտեան ժամը տասն և մէկին Ֆրէյրի անտառին մէջ, Սէնթ-Իւպէրթի ամարանոցներուն մօտ, Պերշնգայի թագաւորներու վերաբերեալ, Պելճ Լիւքսէմպուրկին մէջ. Շէվ ընդունելութիւն Սէնթ Օտիլեակին մէջ, որ կը վերաբերի Օրլան գերդաստանին. Գործիքներն ամենեքին անվնաս. Վաղը պիտի մտնենք ի Փարիզ։

«Ժովիս»

Երեկոյին, Բըթի Ժուռնալը կ'ընդունի երկրորդ հեռագիր մը հետեւեալ իմաստով.

«Պազօնվիլ, 8 ժ. 30 վ.

«Ոչ միայն 7000 մէթր բարձրացած ենք, այլ ժամանակ մը դադար ըրած ենք, անվնաս, այս նշանաւոր բարձրութեան մէջ։

«Ջերմութիւնը, որ 3,800 մէթրօ բարձրութեան մէջ, 7 աստիճան էր, իջած է 7000 մէթր բարձրութեան մէջ մինչեւ 3 աստիճան զէրոյէն վար. Եղանիր զօրաւոր ամպերով շրջապատուած ենք. Գործիքներս անմատչելի կը մնան. սակայն առքա կնքուած ըլլալով, առ ժամս, անկարելի է ձեզ հաղորդել ուսումնական մանրամասնութիւններ. Պ. Մալէ թալակէ ազատած է, որուն 6,000 մէթրօ բարձրութեան մէջ կ'ենթարկուի»։

Վ. Գ. Թ.

ՌՈԲԵՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս նոր Տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտեմբեր 3 15ին. Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 10 ոսկի օսմ. Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Ռումէլի-Հիսար։ 1076

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՊԱՅՊԸԼ ՀԱՈՒԶ

Այս վարժարանն ունի ընտիր խումբ մը ուսուցչաց, և պատրաստ է բարւոք կերպիւ ուսուցանել Գաղղիերէն, Թուրքերէն, Անգլիերէն եւ Հայերէն, այս վերջինն ըլլալով վարժարանին լեզուն։

Ուսմանց և պայմաններու մասին աւելի տեղեկութեան համար պարտ է դիմել Թիւ 5 սենեակն ի Պայպըլ Հաուզ։

Դպրոցին յառաջիկայ շրջանը պիտի սկսի ըստ Լատ. սեպտ. 25։

Կանոնաւոր ընթացքին համար աշակերտք պարտին հատուցանել ամսական 30 դահեկան։ Նախապատրաստական ճիւղին համար 20 դահեկան։ 1058 4—10

Օ ՓԱՊՈՒՔՌՒԻՆԻ

320 — ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ — 320

Պօն-Մարշէ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Միացեալ Գործարանաց մեծ վաճառատուններու տէրերը այս անգամ ևս ուզելով նոր և անակնկալ հաճոյք մը պատճառել իրենց յաճախորդաց և ընդհանուր հասարակութեան, օգոստոս 1 երկուշաբթի օրէն սկսեալ ի ծախու հանած են իրենց բոլոր ապրանքն այնքան զեղչեալ գներով, որ, հասարակութենէն զատ, վաճառականք իսկ մեծաքանակ գնմանց համար կրնան օգտիլ այս աննման առիթէն։ Մասնաւորապէս ուշադրութիւն կը հրաւիրուի հետեւեալ ապրանաց վրայ.

Շրջազգեստից համար կտաւք, Մետաքսեղէնք և Թաւիշ, Մատամբոլ, Ամէրիգան, Բանուածք, վարագուրաց համար ժանեակք, Լոնկվիլի և այլոց Շալիկներ, Գուլպայք և Կօշիկք, Հովանոցք, Անձրեւապահք, Բազմանեաց զգեստք, Թաշկինակք, Փողպատք, Մէրինոսէ և Ֆլանելէ Բաճկոնակներ, Ձեռնոցներ, Գորսէներ, Ժէրսէյներ, Գլխարկներ, Սեղանի անձեռոցներ, և ուրիշ հազար առարկաներ արանց, կանանց և տղայոց համար։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Սադէնէթ ֆանթէզի նուվօթէ, 2 1/2 ղրշէն 1 1/2ի իջած է.

Թուալ տը Վիշի, 4էն 3 1/4ի կանգունը.

Բուրէ ..., կանգունը 12 ղրշ.էն սկսեալ.

Շրջազգեստի համար բանուածք, 4էն 2 1/2ի.

Ամեն գոյնէ մետաքսեայ ..., 5 1/2էն 3 1/4ի.

Սեւ Մէրինոս ... բէրբէ, 6էն 3 3/4 ղրշի.

Ֆլանելէ բաճկոնակներ ... բէրբէ, 7 ղրշէն սկսեալ.

Ալբանոյ շալեր, 19 ղրշէն սկսեալ.

Ֆլանելէ շալեր, 10 ղրշէն սկսեալ.

Կանանց համար ամեն տեսակ ճերմակեղէնք.

Հարուստ նէօբէր, ժանեակ, ժապաւէնք.

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ. ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Վաճառումն սկսած է օգոստոս 1 երկուշաբթի օրէն. 997 10—15

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Էթմէք ֆիյաթլէրին զամ ու թէնզիլինէ միգտար օլան տագրիր րիաչասընըն չուարալըգ էթմէք ֆիյաթընտան 3 բարա թէնզիլինէ միւսաւի տէրէճէյէ ինտիրիլի եանի նարըխ հիսապ վէ միւվազէնէյէ կէօրէ, 1 չուվալ տագրի ֆիյաթը 78 ղրշ. Թուլմասը ճէհէթի իլէ էթմէկին ֆիի մէվզուը օլան 50 բարանըն իչլու ջէհրը աղօսթօսըն 12ինճի չարշէնպից կիւնինտէն իթիպարէն 5 բարա թէնզիլի իլէ էթմէքճի էթմէկինին գըյյէսի 45 վէ սիմիտճի էթմէկինին գըյյէսի պէքսիմաթ 10 բարա նօգսանը իլէ 35 բարայա սաթըլմասը մէճլիսը էմանէթճէ գարարլաշտըրըլըպ իճապը իճրա գըլընտըղը իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 303

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

Սարըթա վէ Գըրգաչ վէ Թէքէ սանճագլարընտա մէվզուի միւլքէլիֆէթ վէ սաիրէ 25 սաաթ 16 սաաթա գատար մէսաֆէտ վագը օրմանլէրտէն 1800 մէթրօ միքեապ քէրէսթէնին պէհէր մէթրօ միքեապընա 13 վէ 650 մէթրօ միքեապ քէրէսթէնին տախի պէհէր մէթրօ միքեապընա 22 ղրշ. պէտէլ իլէ պազարլըգ թալիպ զուհուր իտէրէք, սէնէի հալիյէի իլլօլըրըն ճէնճէ բազար իրթէսի կիւնիւ գաթիսի օլունմագ իւզրէ պուլունմալարը, մուգաւէլէնամէլէրինին տանզիմինտէ մէզքիւր քէրէսթէնին ահալիյէ ճէլպինին, մէճլիսը ումուր վէ սաիրէսինէ ... թէնզիլի իլէ Տէրսաատէ ... Օրման վէ Մէատին իտարէի ումումիյէսինէ թալիպ օլանլարըն մուրաճաաթ էյլէմէլէրի Օրման մէֆթիշլիքինէ իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 303 985

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Հուլուլ էտէն անպարը իչին ալընաճագ սամանըն գարարը գաթիսի իչլու աղօսթօսը րումինին օն իքինճի չարշէնպից կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն էնճիւմ մէզքիւրէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

8 աղօսթօս 303 1002
3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Թարապուլուսը ղարպ ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան ալթը պին քիլէ ճէտիտ պուղտայէ ալթմըշ պին գըյէյի ճէտիտ էրզին իչլու աղօսթօսը րումինին օն պէշինճի ճումա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 1887 1040
Նօ. 33 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչին Սէլանիք վիլայէթինտէ չուրութէ մուգարրէրէ վէ իթթիխազ օլունան նիւմունէլէրինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգի միւնագասայա գօնուլմուշ օլան սէքիզ պիւզ պին արշըն ճէտիտ Մալթա տաղը ապասընըն պէհէր արշընը ճէտիտ պէշ ղուրուշ պէշ բարայա թալիպի զուհուր էթմիշ օլուպ, մահը աղօսթօսըն օն իքինճի չարշէնպից կիւնիւ մուվագգաթէն վէ օն ալթընճը բազար կիւնիւ գաթիէն իհալէսինին իճրասը մուգարրէր օլտուղընտան, մէզքիւր ֆիյաթըն թէնզիլի իլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն վիլայէթը մէզքիւրէյէ վէ կէրէք մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

10 աղօսթօս 1887 1038
Նօ. 31 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտուի Հիւմայունի մէրքէզի օլան Էտիրնէ իլէ ճիվարը գօրտոնլար վէ Լիւլէ-Պէրգօս, Թըրնովաճըգ, Գըրգ-Քիլիսէ, Գըրճաալի, Ճիսրի-Մուսթաֆա-Փաշա, Ֆիլիպէ, Տէմէ-Աղաճը, Սօֆուլու, Տիմէթօգա, Կիւմիւլճինա, Թէքֆուրտաղը վէ Կէլիպօլու մէվգիլէրինտէ պուլունաճագ ասաքիրը Շահանէ իչին միւպայեա օլունաճագ օն ալթը գալէմ էրզագ վէ Հուլուլ էտէն վէ մահրուգաթըն իչլու աղօսթօսը րումինին էրմի իքինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

10 աղօսթօս 1887 1039
Նօ. 32 2—3

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՌՉԱԿԻ՝ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

Պէտրոգուլու տը Սուսով

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—վարձատրեալ Բարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատելֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Աբբիկեանի, պաշտօնեայ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. նախարարին։ Մէն մի եւ իւրաքանչիւր շիշ կրելու է քննիչ բժշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ։

Չիթլին շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, ախտանի համար պաշտպանական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք [illegible], Պէնտրու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Չիթլին։

Չիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ պզտիկ տղոց մանուկները կաթէ կտրելու է։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը ղրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինել թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս՝—Բերա, Պ. Ալեքսանտր, դեղարան Տէկա Սուսու, 169.—Պոլիս, Պ. Մէգսի, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրզեան, դեղագործ, Ճզալ օղլու, Պարսկական դեղարանատան մօտ—Աչըքպաշ, դեղագործ ի Վէֆէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոգորդո, վաճառական, Եւթիմ փողոց, 34.—Պէշիկթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրապիա, Սամս Սդոնորիո.—Պէյլէրպէյի, Սողկրոջի Թէօդորիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէընթա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Ստավրաքի Նուրլորոյլո, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին։

1054

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ

(Խուղ-ղողան)

ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶ

24 ժամուան մէջ կը բուժէն

ՍԲԼՍԻՖԻՖ ՄԱՆԱՐԱՒ

Քսան տարուան յաջողութիւն

ԱՄԵՆԱԶԳՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վարձատրուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեան արժանացած։

Արեւելից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35։

671 15—26

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՑՊԸԼ ՀԱՌՆԶ

ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ՅՕՔՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՆԱԶԱՆ ԳՆՆՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն **ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ**, վաճառականական եւ **ԱՑՑԵՏՈՄՍԵՐ**, խիստ մաքուր և ընտիր։

Յաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւ եւ։

736

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթային, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց. ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պառօ փողոց, Մարսիլիա. Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԴԱՌԱՎԻՍ եւ ԲԵՆԴԻՔԻԴԻ, Աստ խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա. Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանքնոց 200 արժէթուղթերու բաժնեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1882 ապրիլին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ՝ Պ. լը Վէգաժան տը Մոնդով (Ֆէնիքս), ատենապետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէօն) Պ. Դ. Ռոզիվօլ (Դ. Ռոզիվօլ և ընկ. տունէն, սեղանաւորք)

Գործակալ 1887 ի Տորքէրքմանին համար, Պ. Օսմոն (Վիգդոր) Պ. Հէլլիւք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մանթիէօ (Մուրիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ Նպատակն և առաւելութիւններն են հետեւեալք.

Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գաւէտի ֆօնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր առակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և առոմեայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն առանելով իւր իսկ բնակարանէն.—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿՆ խնայողական մնտուկներու ամենէն հանճարեղն է. այս գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէդ վեր է 17866են ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Ց. ԳՈՒՑՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մորուքեան եւ ընկ. գործակատարք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Ց. Պ. Քալէնտեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յԱյտըն, Խաքէյէ. Պ. Ց. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Սերոբ Գուլեթեան, գործակատար յԱֆիոն Գարահիսար։ 748

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

Կը բուժէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները, Խոցեր, ամեն տեսակ վէրքեր, յօդացաւ եւն եւն։

ՌՈՊ ՊՈՒԱՅՎՕ—ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ

ԻՈՏԻՒՌ ՏԸ ՊՈՏԱՍԻՈՆՈՎ

Կը բուժէ հին և նոր զաղղիական ախտերը, Վէրք, Կեղ, Ուռեցք եւն եւն ի Բարիզ, Ժ. Ֆէրրէ, 102, Րիշլիէօ փողոց, յորմէ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ ի և ամեն դեղարանաց մէջ։

J. Ferré, 102, Rue Richelieu, Paris 22

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԵՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջև կանոնաւորաբար բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատօլի որ օգոստոս 24ին Մարսիլիայէն և օգոստոս 31ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէօզ որ պիտի մեկնի սեպտեմբեր 5ին։

Ուղեւոր և ապրանք առաքումին

Նաւավարձի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹՕՆԻՆՕԹԻ ԲՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

556

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոպուս	4200	Օֆիր	3000
Ֆերոս	4000	Օսիրիս	3000
Օսմանլի	4000	Ներեիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	300
Թիգր	3250	Լոտուս	800
Մոկտալա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեպիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541 31, Ճէյմս Ստրիտ, Լիվերպուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հըլ, Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէօնարդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտէլլօ	2,500
Բասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Բորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Բրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլլըր	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օթրանտօ	4,500
Գամէօ	2,400	Օթթօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիկ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տէրօ	2,500	Բուօգէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Ֆիգօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Ֆրատօ	2,600	Րիմալօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիլօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիֆօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօմօ	2,200	Սորէնտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Զէօ	2,300	Թամպօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Վէնտօ	1600
Դօձօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	41,0

Մօռուֆս շոգենաւը, Նաւապետ Միչըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 11ին ուղղակի Կ. Պոլիս գալու համար, և ամսոյս 23ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններն ընծայուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
խան Ղալաթիա

551

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերպուլի և Արեւելեայ միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալէքսանդրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլիան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իբերեան	5500
Արաբիան	3700	Իլլիրեան	5500
Բավարիան	6000	Իտալեան	5500
Բուլկարիան	6000	Լէոնեան	2200
Քարթէլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիբեան	800
Ցուրայ	700	Օլիմփոս	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆագրիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վենետիան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւռնիա, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլիէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Ջիպրալթար, Պ. Ուբրօյ և ընկ.

546

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՌԻԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. ֆոն ԼԱՈՒԸՐ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. ֆոն ՎԷՍՏՖԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. ֆոն ՍՔԱՆՑՈՆԻ ի Վիւրծպուրկ, բրոֆ. ֆոն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ եւն եւն.

Այս վերջինը կը գրէ ինձ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տալ ինձ թէ ո՞ւր դիմելու եմ այս սքանչելի դեղէն գնելու համար»։

Վիեննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ռիադմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բազմաթիւ յանձնարարութեանց։

Այս Մաքրողական միակ արժէքն դեղն է ընդդէմ Պնդութեան։

Մէկ ժամուան պարապութեամբ դեղ եթէ ներքսարկուի որրանին մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթայ. Եթէ ազդեցութիւնը շատ զօրեղ կամ արագ է, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ներգործէ։

Մանկանց համար Հրախառն Մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար։

Մանկանց փորացաւ որ թանձքին առաջքն առնելու լաւագոյն դարմանն է օրն երկու անգամ ձգել փորը։

Արիւներթութիւն. Սրբանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամպակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Համաճարակ հիւանդութեանց, Թիֆոի, Քոլերայի եւլն ատեն, մարդ պարտաւոր է ներքին դեղերէ. Եթէ փորն օրը երկու անգամ եկնէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծաւալին։

Սուրհակ հիւանդութեանց. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ։

Բոլոր ստամոքսական ցաւերուն մէջ. Կաթուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, ընչեղծութիւն, փորին անմիջապէս եկնելը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ, մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վառնոցաւոր անհանգստութեան մը առաջքը կ'առնու. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մի մոռնաք այս հանդիստ դեղը։

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին դեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներքսառնելով յառաջ եկած ազիտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ աղեաց, անդամթիւն, արիւներթութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս Նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ	1	մեճիտիէ
$1/2$ շիշ	$1/2$	»
$1/4$ »	$1/4$	»
Գրեխօլը	$1/2$	մեճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրեխ մը և անունն էգիքէդներուն և շիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՌԻԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս։—Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասդոբրիտէսի դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայսրական Պէշիքթաշի թըրամվէյին։

Ծան. Մաքրողիկի դատարանն 3000 Ֆրանքի տուգանքի և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուսիոյ և Գոնստանդինի խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելուն համար։ Պուա-լը-Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։

(12 մայիս 1885) 979 20—27

L'AVENIR DES FAMILLES

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոյ վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ Լիոնի նոտար Միդիֆիօ տը Պէլվիլի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք

Այս օրէն առաջ եղած վճարումներ են 1,000,000 ֆր.։ Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷԲԻ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՌԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն, տեսուչ. Մ. Ժ. ԳԱՃԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷԲԻ, տեսուչ պատ. իրաւ., ընդհանուր տնօրէն։

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական հաստատ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրութիւններ ունինք որ մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարումնք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր առմերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարումնք ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմազան են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան անտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարումնք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական պարգեւ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթերով, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և բաժիններուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 3000 ֆրանքի, 1880 Լիոն քաղաքի պարտաթղթով.
4. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրին Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ,

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գաւէտի ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիօն ֆոնսիէռէ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.

Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբօդէքէռ Օպլիկասիօնի մը (Գրէտի ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ [illegible] ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, [illegible] իսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն [illegible] բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահադիտական կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձուց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ իւրաքանչիւր ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւէտ պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամաբարձ նաւեր, շոգենաւեր եւ առագաստանաւեր ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուգ փազա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուգ փազա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ